

W.G. van de Hulst

THIJS EN THOR

vdHulst

THIJS EN THOR

W. G. VAN DE HULST

THIJS EN THOR

Tekeningen van W. G. van de Hulst Jr

TIENDE DRUK

UITGEVERIJ CALLENBACH

*De rechtvaardige kent
het leven van zijn beest.*

Spr. 12 : 10.

© 1995 Uitgeverij Callenbach – Nijkerk

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar
gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch,
door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond
van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351,
zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17
Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedin-
gen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstel-
veen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezing-
en, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient
men zich tot de uitgever te wenden.

ISBN 90 266 0465 3

I ALS DE MORGEN NOG DONKER IS

Vooruit, ouwe jongen, daar gaan we alweer!... „Húúp!”

Thor zette gang; hij klauwde zijn brede hondepoten met de stompe nagels over de straatstenen, en wierp zijn borst in het tuig. In een schok schoot de tweewielige melkwagen, met z'n tonnetjes er òp, en de oude Thijs er àchter, vooruit... „Húúp!”

't Was nog heel vroeg in de morgen, eigenlijk nog nacht, en de donkere stadsstraten, waar hier en daar een enkele lantaarn

stond te pinkelen in de wind, waren nog stil en verlaten. Thor had goede zin. Hij rukte en blafte; zijn schor gewoef klonk zo hol en zo vreemd door de stille stad. Hij liep vóór de kar tussen twee lange bomen, en *achter* hem hing een lantaarntje. Zo'n plagerig ding! Het scheen over Thor's rug heen, en wierp donkere schaduwen vóór de poten van de wilde hond; schaduwen, waarover hij telkens wou heenspringen, wat hem telkens weer mislukte.

„Wóéf-wóéf! Oe-wóéf!”

Ouwe Thijs sukkelde schokkend mee achter de kar; zijn handen, in de dikke, wollen wanten, krampig geklemd om de stuurstok; zijn pet, met de scheve klep, diep over zijn haren getrokken; zijn baaien das in 'n dikke doedel om z'n hals; zijn hoofd diep weggedoken tussen zijn schouders; rillend van de kou.

Soms smeed de wind nijdig wat sneeuwvlokken rond.

't Was een baantje voor de oude man, elke morgen door weer en wind met die kar te moeten sjouwen naar de boer, die bijna een uur ver buiten de stad woonde, om verse melk te halen.¹⁾ Zijn stramme benen wilden niet al te best meer, en zijn oud, afgeleefd lijf werd zo moe. . . . Maar één ding was mooi! Die Thor, zie je, dat was me nog eens 'n hond, een bèste, hoor. Ah! als hij zo'n gang zette, en zo wild en zo vrolijk voortholde, en de oude man meetrok, dan leek het Thijs, of hij met zo'n hond de wereld nog wel uitrijden kon. . . . Dat wilde gespring en geblaf maakte de oude tobber óók vrolijk.

„Huup, húúp! . . . Mooi zo, jongen!”

En dan ging het de stille straten door, — de hoge brug over in zo'n woeste ren, dat Thijs haast struikelde op z'n grote

¹⁾ In de tijd, dat dit verhaal speelt, bestond de oude gewoonte nog, dat in de vroege morgen de melkboer, of zijn knecht, vanuit de stad naar de boer trok, om daar de melk te halen, die dan in de loop van de dag aan de klanten werd uitgevent.

klompen, — en dan de lange, eenzame landweg op.... Tussen de bomen door, over de donkere landen heen, scheen aan de verre lucht een zilverig licht. Dat was het eerste glanzen van de nieuwe morgen.

En dan — op die landweg — stond Thor stil. Hij wist wel, dat z'n oude baas dan boven op de tonnetjes klom en zich rijden liet, — en hij wist óók wel, dat die oude baas hèm altijd even op de hals klopte vóór hij zitten ging: „Beste Thor, beste jongen!”

„Wóéf! Oe-wóéf!” baste de hond, en wreef zijn goedige lobbeskop vrolijk tegen de baas z'n broek. „Oe-wóéf!”.... En dan — dàn ging 't er vandoor, Thor in wilde vaart *voor*, de wagen bolderend en zwaaiend er *achter*, Thijs er *bovenop*, als een koning op zijn zegekar. Hij vloog over de weg.

Thor gaf 't niet op. Zijn lange, rode tong slingerde hem uit de bek, en zijn hijgende adem snoof al luider; hij rende door, zonder in vaart te minderen, lange tijd.

Maar Thijs, ouwe Thijs gaf 't wèl op.

Zo'n dier, zo'n stom dier zó af te tobben? Nee, dat leek hem beulswerk. Nou ja, een *eindje* te rijden, dàt kon wel, en 't mòcht ook. Buiten de stad kon je op de kar gaan zitten zo lang je wilde, maar als je nou merkte, dat zo'n dier zich zo afbeulde, nou.... dan kon je 't toch niet over je hart krijgen om nog langer de luie meneer te spelen! Wel nee!....

„Stop es even, jongen!.... Allo dan, hó! zeg ik je!”

Thor stopte. Zijn kop schokte nog van de wilde ren, zijn rode tong hing als en natte vlag uit zijn hijgende bek, en zijn poten trilden.... Toch keerde die moede kop zich even om naar de baas, die met zijn stramme benen al moeizaam van de kar geklommen was.

De dikke staart kwispelde al.... Nee, 't viel tegen, nou kwam de baas hem niet kloppen op de hals, nou zei die

baas alleen maar: „Toe, ouwe jongen, vóóruit. Húúp! . . .”
Nou, ook goed! Thor joeg alweer aan, toch een beetje kalmer.
En ouwe Thijs sjokte mee. Langs boerderijen ging het, die ver-
scholen lagen in 't duister, en waar alleen het nijdig gebas van
de hofhond of 't kraaien van een haan verraadde, dat daar
mensen woonden; — langs kleine arbeidershuisjes hier en daar
aan de weg, waar het rossig licht, dat al door de gordijnen
scheen, vertelde van koffie-zetten-in-de-vroege-morgen en
van haasten-om-op-tijd-weg-te-komen. . . .

Thijs kende èlk plekje van de weg. Jaren lang al diende hij, als
knecht, bij dezelfde rijke melkslijter in de stad; en vele jaren
lang ook was hij in vroege morgens, — koud en guur, of zon-
nig en zacht, — langs deze weg gekomen. *Vroeger* ging 't
beter, maar alles verandert in de wereld. *Vroeger* ging de baas
zelf mee de melk halen, en dat gebeurde dan met paard en
wagen. Dan stuurde de baas, en dan zat Thijs, de knecht,
achterop tussen de melkvaten. *Vroeger* had de baas hier wel
tien boeren, van wie hij zijn melk betrok; maar dat was ver-
anderd. Die boeren maakten nou liever boter en kaas van hun
melk: dat was voordeliger. Alleen die éne, Van Bemmelen, van
de hofsteê „'t Blauwhék”, was zoetboer gebleven. En nou
moest ouwe Thijs elke morgen, op ouderwetse manier, zijn
vrachtje alleen halen. . . . Jonge, jonge, 't viel hem soms zo
moeilijk; zeven kruisjes al had hij op z'n rug, en zijn leven was
een leven van hard werken, van zwoegen en slaven geweest.
Ouwe Thijs voelde 't wel: hij raakte *versleten*; 't ging met hem
net als met de oude melkkar, die zólang gekraakt en geknarst
had, en gewankeld over de weg, tot-ie op 'n goeie morgen in
elkaar zakte. . . .

Allo, wat *is* dat nou? Loopt-ie nou weer te *tobben* achter zijn
melkwagen? Dat mag niet, nee, dat màg niet. Hij moet *te-
vreden* zijn . . . En dan met zo'n *beste* hond! Als-t-ie dat dier

niet had om hem te helpen — ja, dan, dan kon hij wel tegen Koot zeggen: „Baas, ouwe Thijs kàn niet meer” . . . . Maar zolang de baas hem die hond meegaf, zou 't wel gaan.

De baas *hield* niet van Thor, de baas had eigenlijk een *bekel* aan de hond. Hoe was 't mogelijk . . . ! Nou ja, 't was een *lelijk* beest; hij had zo'n ingezakte rug en zulke kromme, ingebogen poten, zo'n dikke staart en zulk ruig haar, zo stug en zo vuil van kleur . . . . Nou ja, dat was zo! Maar de baas wou er nooit van horen, dat Thor zo'n beste trekhond was, en dat 't zo'n *vrindelijk* dier was. De baas keek maar alleen naar de buitenkant . . . .

En dat was toch verkeerd. Mensen, die er *van buiten* zo mooi uitzien, zijn lang niet altijd de beste *van binnen*. Nou, kon dan zo'n lelijke hond-*van-buiten*, geen beste, brave hond-*van-binnen* zijn?

Ouwe Thijs had op zijn schokkend sukkeldrafje achter de kar maar lopen peinzen, en niet eens bemerkte, dat ze al aardig opschoten.

Maar opeens merkte hij 't geducht.

Bij een kromming in de weg werd 't verlichte huiskamerraam van „'t Blauwhek” tussen de bomen door zichtbaar. En met een blij gehuil en een afgebeten „Oe-wóé!” nam Thor plotse-ling zo'n wilde draai de hoek om, dat ouwe Thijs, daarop niet verdacht, meeslingerde en zijn éne klomp verloor.

„Koest, lelijke hond! . . . . Hó, zeg ik je! Koest!” . . . . en de oude man rukte uit al zijn macht aan de kar om stil te houden, maar hinkelde nog een heel eindje mee op zijn éne klomp en zijn éne sok over de vochtige weg . . . . „Lelijke hond!” mop-perde hij kwaad.

En toen de kar eindelijk tot staan kwam, en Thor stond te trillen van verlangen naar de boerderij, waar hij zou worden losgelaten en in heerlijke vrijheid rondsuffelen mocht, — kon

de ouwe Thijs nog weer een eind terug, om de verloren klomp te zoeken.

Hij vond hem tegen de schuine berm aan de kant van de weg. „Zo'n rakker! zo'n woesteling, die hond!” bromde hij.

Maar — dat vriendelijk lichtschijsel van de boerderij scheen zó lokkend door de boomgaard heen, dat Thijs zijn boosheid vergat. Op de hofsteê immers wachtte hem een gloeiend kommetje koffie, en een poosje rust bij de koeien in de warme stal. . . . Thijs verlangde óók.

„Húúp!” . . . .

De wielen knarsten over de grinderige weg voor de boerderij, en met een sierlijke zwaai draaide de kar de werf op. . . .

„Hó, jongen!”

Thijs maakte onder veel gedraai en gewring en gestoei van 't blijde dier, de hond met moeite los. Toen, met een juichend geblaf, schoot Thor weg, ergens de duistere boomgaard in, waar de stammen der bomen in de grauwe, komende morgen stonden als grijze schimmen.

Thijs droeg de lege vaatjes de koestal binnen en riep: „Halló... Goeie morgen!” . . . .

Hè, de lekkere warmte sloeg hem tegen, wond zich helemaal om hem heen. En 't lichtje midden in de halfduistere stal scheen zo vertrouwelijk Thijs tegemoet, alsof 't zeggen wilde: „Kom maar binnen, hier is 't goed.” Een koe loeide, rekte zijn kop ver uit naar Thijs.

„Goê-morgen!” kwam een stem terug achter uit de stal, waar een fornuis zacht vlamde en waar de koffie zo heerlijk stond te pruttelen. De stem was van de boereknecht, die zichzelf al vergastte aan zo'n warm bakje.

„Hè, *bier* is 't lekker! Jonge, jonge, *bier* is 't lekker!” babbelde ouwe Thijs en knuffelde van welbehagen zijn handen in elkaar, trok zijn schouders saam van stil genoegen.

„Ook 'n warme, Thijs?”

„Ja ja, jong! Graag, hoor!”

De mensen zeiden wel, dat kokende, pruttelende koffie niet lekker was; 't scheelde Thijs niet veel. Als 't maar goed *warm* was; als 't maar heerlijk heengloeide door z'n oude, moede lijf.

„Hè, da's lekker! Daar kikker je weer helemaal van op, hè?”....

Op 'n zak veevoer, die tegen een paal stond, was hij neergezakt, en zn' koude handen om de warme koffie geklemd, z'n ogen halfdicht boven de geurige wasem, zijn neus diep in de kom, zat hij al zijn moeheid, al zijn getob te vergeten.

Buiten snuffelde Thor aan de deur.

Welja, die mocht ook wel even binnenkomen. De boer had er niets op tegen. . . . 't Was hier zo warm.

„Allo, liggen! . . . . Liggen! Hoor je me niet? . . . . Zo, ja, en koest! Anders worden de koeien onrustig.”

Thor legde zich languit naast de zak, keek z'n baas eens aan, wiens mond, neus en ogen helemaal verdwenen waren achter de witte kom; . . . hapte een vroege vlieg weg; . . . begon toen maar zijn poot te lekken.

Zijn staart kwispelde ongeduldig. Dat stil liggen verveelde Thor.

II KLEINE GEERT

Daar binnen, in de grote, rommelige boerenhuiskamer, zat er óók eentje te smullen.

Dat was kleine Geert.

In haar onderrokje nog, met blote armen en ongekamde haren, zat ze, haar knieën op een stoel en haar lijfje ver over tafel heen gebogen, een lekkere beschuit te soppen in een grote kop koffie. En als dan zo'n nat brokje afbrak en in de koffie neerspatte, viste ze de drenkeling weer op met een paplepel. . . . 't Was een prettig spelletje onder de lamp in de vroege morgen.

't Was het spelletje van elke morgen weer.

Geertje was geen langslapster. Moeder hield haar wel graag nog een uurtje in 't bed, tot de lamp uit kon, maar Geertje stond veel liever héél vroeg op. . . . En Geertje was enig kind. Moeder kon haar zo moeilijk iets weigeren.

Geert vond 't juist zo *prettig* dat uurtje bij de lamp, als moeder aardappels zat te schillen en zij, dicht bij moeder, wat baas mocht spelen op de volle tafel. Daar stond een theeblad met een rij vuile kopjes, waaruit de knecht en de meiden al gedronken hadden; daar stond een glazen bakje met suiker en een trommeltje met babbelaars¹⁾; daar lag een aangesneden brood en een stuk spek, halverwegen gefrommeld in 'n papier; daar stond een potje boter en een bus beschuit; daar lag een halve kaas en een stuk worst ook nog. . . .

En als de beschuit op was, dan speelde kleine Geert met twee oude spoorwagentjes, die ze aan een touwtje voorzichtig tussen brood en spek en kaas en worst doortrok. . . .

De kachel snorde, de grote waterketel zong, en wat nat wasgoed, op een rekje bij de schoorsteen, dampte zacht.

Haar kousevoeten knusjes onder zich op vaders grote stoel, zat Geertje het touw weer vast te peuteren aan haar spoorwagen, het nare touw, dat telkens weer losschoot als de trein maar even bleef steken achter een stuk spek of 'n bus met beschuiten. . . .

¹⁾ Suikerballen.

Toen, opeens, klonk er achter de kamerdeur in de hoek een zacht gesnuif en gekrabbel; nagels krasten langs 't hout. . . . „Wat is dat?” vroeg moeder, terwijl ze 't geschilde aardappeltje, dat ze juist in de emmer met water naast zich wilde gooien, nog vasthield, en, om het wasgoed heen, naar de schemerige kamerhoek tuurde.

Geert richtte zich op beide handen aan de tafel op, strekte haar halsje. . . .

„O, moe, moe! . . . . kijk 's. . . . 'n. . . . 'n. . . .”

De deur knierpte langzaam naar binnen open en door de nauwte wrong zich nieuwsgierig. . . . een grote *bondekop*.

De goedige, grote ogen keken deze nieuwe wereld, waarin ze nog nooit gekeken hadden, rond met verwonderde blik. En de lange neus snoof begerig: 't Rook hier zo lekker: worst, spek. . . .

Moeder schrok. . . . „Oeh! wèg, lelijkerd! . . . . Kssst, wèg! . . . .”

En Geertje kroop bij moeder, vond het toch wel een beetje aardig. Ze pakte een stukje spekszwaard, dat op tafel lag, en

stak het vooruit, tòch bang en een heel klein eindje maar.

„Oeh! . . . Ksst! wèg!” En 't geschilde aardappeltje vloog naar de hoek. De hondekøp wrong zich even verschrikt terug, kwam toch weer, en snuffelde vol verlangen aan 't blanke dingetje. . . . 't Viel tegen. Wie lust er nou geschilde aardappeltjes?

„O, moe, moeder, mag ik hem *dit* geven? Ja? . . . Maar ik durf niet, moe. Durf u? . . .”

„Nee, hoor, hier geen beesten in de kamer. 't Is de hond van Thijs geloof ik, maar hoe komt dat lelijke beest nou hier? . . . Ksst! wèg!”

„Hè, moe! . . . Toe nou, moe!” . . . Geertje vond die hond helemaal geen lelijk dier. Hij had zulke mooie, grote, bruine ogen. . . . „Toe, moe! Ja?”

„Och kind! . . . Nou dan, 'k zàl hem wat geven, maar vást niet hier in de kamer. Zo'n onguur beest hier in de kamer? Vást niet!”

En moeder stond op, raapte wat velletjes en stukjes zwoerd bij elkaar, sneed zelfs nog een randreepje van 't spek af en deed het met wat hompjes brood op 'n bord. Moeder was in haar hart een goedige vrouw en als *Geertje* wat vroeg, kon ze nooit weigeren; maar om nou zomaar in eens vriendelijk te doen tegen 'n vreemde hond, en hem in de kamer te laten, was toch wat àl te erg.

„Vort jij!” . . . Zij stapte moedig op de hond af, die, dansend van verlangen, óók zijn beide voorpoten al in de kamer zette. „Vort dan! koest dan!” Zij viel bijna over hem heen, zo sprong en draaide hij haar voor de voeten. „Vort dan toch! . . .”

Door een smal gangetje heen ging 't naar de koestal. Daar zette de boerin 't bord in een hoek op de grond.

De hond viel er gulzig op aan.

Waar was *Thijs*? . . . Zij zou hem 'es even een flink standje

geven, dat hij zo slecht op z'n hond paste. Hij moest dat lelijke beest maar bij zich houden, en zorgen, dat het niet in de kamer kwam. Ze zou 't hem een goéd zeggen. . . . Maar — toen ze de oude tobber bij de staldeur zag zwoegen onder z'n zware ton vol melk, die hij op de kar laden moest, zakte haar boosheid.

Och, waar diende dat standjes-geven ook voor? 't Zou niet wéér gebeuren. 't Gebeurde immers nóóit.

Geertje was op haar kousevoeten moeder nageslopen en stond nu om de hoek van het gangetje naar Thor te gluren.

Haar ogen schitterden van plezier: „Kijk 'em 'es een happen nemen!”

O, ze had wel 'es even met haar hand over z'n ruige rug willen strijken, maar ze was eigenlijk veel te *bang* voor die grote hond. Kijk nou, kijk nou! Kijk 'em 'es raar doen! Er zit een stuk spekszwaard tussen zijn kiezen en hij kan 't niet los krijgen. Hij schudt zo nijdig met z'n kop, en proest, en blaft. Hij wrijft al met die lompe poot langs z'n bek. 't Lukt niet. . . . O, hij doet zo raar, hij dans van ongeduld en van boosheid. . . .

Geertje moet er om lachen, en ze heeft toch óók medelijden met 't dier. Ze zou best dat lelijke, taaie ding even tussen zijn kiezen willen uittrekken. . . . O neen! . . . neen! bah! dat *durft* ze niet! Haar hand zómaar in die grote bek steken? Bah! . . .

Buiten rammelt iemand met het hondetuig, en een schorre stem roept: „Thor! . . . Thor! Pssst! . . . Thor!”

De hond spitst zijn oren. Maar — die lekkere hapjes nog op 't bord. . . .

En Geert hoort dat geroep ook. Ze wil wel tegen hem zeggen: „Pas op, ze roepen je!” maar ze durft niet, ze is veel te bang, dat die grote hond haar zien zal. Toch gaat ze voorzichtig nog één, twéé stapjes nader.

„Thor! . . . Hier!” En brommerig klinkt een ongeduldige stem de stal binnen: „Waar zit-ie nou toch?” . . .

Thor vergeet dat plagende ding tussen zijn kiezen en probeert met schrokkige happen nog gauw zijn bord leeg te eten; maar dat zwoerd slingert over zijn tong en hij kàn bijna niet slikken. Met een nijdig geblaf springt hij achteruit en . . . zijn grote, harige staart slaat Geertje vlak in 't gezicht.

„Oeh! bah! . . . brrr!” Ze schrikt hevig en rolt tegen het houten schot aan . . . dan *vliegt* ze weg, het gangetje door, de kamer in, en smijt de deur angstig dicht. . . . Oeh! bah, dat griezelige gekriebel van al die haren! Bah! . . .

„Allo, luie hond, waar zit je? Allo, hier!” Thijs heeft de wegblijver gevonden, en trekt hem aan zijn halsband mee de stal uit.

Thor proest en kaakt en spartelt tegen.

„Wat is er toch, lobbos? Wat scheelt er aan? . . . Ooh! Heb je wat tussen je kiezen? Kom hier, jongen, dan zal 'k je helpen! . . .” Dat is een verlossing voor Thor! Hij vergeet de lekkere brokjes, die nog zijn blijven liggen, nu dat lelijke, taaie ding maar uit z'n bek is!

Hij laat zich gewillig inspannen en krabbelt al met z'n poten van ongeduld. . . .

En heel achter in de stal, aan 't eind van 't smalle gangetje, gaat weer even de kamerdeur op een nauw kiertje open. Geert luistert, en steekt haar bange hoofdje met de warrige haren eindelijk een klein eindje naar buiten.

„Húúp!” klinkt 't al in de verte.

Een schor geblaf, een knerpen van wielen in 't grint. . . . Dan wordt het weer stil buiten de stal.

En Geertje gaat op 'n paar grote klompen van de meid, die in de stal staan, haastig haar moeder zoeken, om haar die vreselijke geschiedenis dadelijk te vertellen.

III TROUWE VRIENDEN

„Wie is nou de *baas* van die hond? Jij of ik?”
„Och, baas, dat weet je wel. Maar, zie je, *ik* ga elke morgen met hem uit, en ik kèn hem zo goed; je moest eens weten, baas, wat 'n trouw en goed dier hij is. Nooit koppig of vals! Nee, als ik met hem uitga is-t-ie de gewilligheid zelf. Maar zie je, baas, als ze hem *sarren*. . . .”

„Och wat, jij? . . . *Niks* met je praatjes te maken! *Ik* ben de baas van de hond, en als ik hem een trap wil geven, of 'n pak slaag, dan vraag ik dat niet aan *jou*, Thijs! Begrepen? . . . Wat let me, of ik bind hem een steen aan z'n hals en gooi hem in de gracht. Dan kan hij nooit meer vuile poten in de winkel zetten, of naar de kleine Jan bijten, als de jongen uit speelsheid de hond z'n oor eens even tussen de nijptang knijpt. Ha-ha-ha! . . . En *jij* hoeft geen partij te trekken voor dat mooie beest. Anders kun je óók wel opschieten! Wat dächt je wel? . . . *Ik* ben de baas, en m'n kleine Jan is óók de baas, en wij doen met de hond, wat we willen. En jij, jij bent de knecht, jij hebt je mond dicht te houden. . . .”

Oude Thijs boog zijn hoofd en kneep zijn ogen stijf dicht, alsof hij maar niets meer *zien* en niets meer *boren* wou. Hij bukte zich weer over de tonnetjes, die op de binnenplaats achter de winkel stonden, om schoon geschrobd te worden.

De baas, woedend nog op de hond, die het had durven wagen z'n Jan in zijn kiel te bijten, smeed nog een zware, houten stop van een melkton tegen Thor z'n kop en brulde: „Je hok in, lelijkerd!”

Thor schoof jankend weg, z'n staart angstig tussen z'n poten, en kroop diep in zijn nest. Daar probeerde hij zijn oor te lekken, dat bloedde en veel pijn deed, zó vals had die kleine plaaggeest met z'n nijptang hem te pakken gehad.

Dat lekken lukte niet best. Toen wreef hij met z'n poot over 't oor. En toen ook dat niet hielp, legde hij zich maar languit neer, zijn pijnlijke kop scheef tussen zijn poten, het bloedende oor op de grond, en probeerde zijn pijn te verdragen.

Zijn grote, bruine ogen keken naar de binnenplaats. Vanuit het hok konden ze nog juist de wijde slobberbroek en de vuile klompen van ouwe Thijs zien.

En wel twee, drie keer stond hij weer weifelend op, om zijn zieke oor te gaan duwen tegen die slobberbroek aan, en zich neer te leggen vlak bij die vuile klompen. Dáár bij Thijs, zou wel troost zijn, en veiligheid, en hulp. Thor weifelde, maar gaan *durfde* hij niet.

Thor's kleine hondeverstand begreep maar zo weinig van de mensenwereld. *Iets* begreep het heel goed; dat 't bij ouwe Thijs *altijd* een best plekje was, beter dan èrgens anders.

Straks, toen de melkboer hem trapte en sloeg, was hij tussen Thijs' benen gevluht, had de oude man bijna onderstboven gelopen. . . .

En toen? . . . Ja, toen had Thijs gepraat en nog eens gepraat, maar niet tegen hem. En de melkboer had ook gepraat, hoe langer hoe harder, en hoe langer hoe bozer, en hem toen nog met zo'n hard ding tegen de kop gesmeten. Dat was zo vreemd! Waarom liet Thijs hem nou in de steek? Was Thijs dan óók bang? . . . Hoe kòn dat?

Thor was bang voor allemaal: voor de melkboer, die altijd harde schoenen aan had met spijkers; — voor Kobus, de jonge knecht, met wie hij dikwijls mee moest onder de kar, om de melk aan de klanten in de stad te brengen, en die dan altijd een stok meenam; — voor de kleine Jan, die hem altijd sarde, die schaterlachte als hij hem pijn deed, en die dadelijk naar zijn vader vloog, als Thor maar gromde of z'n tanden liet zien.

Voor die àllen was hij bang, alleen voor Thijs hélemaal niet.

Als die anderen wat zeiden, *moest* hij wel gehoorzaam zijn omdat hij ze *vreesde*, maar als Thijs wat zei, deed hij 't *vanzelf* en heel *gráág*. 't Waren allemaal bazen van hem: de melkboer, Kobus, kleine Jan, maar Thijs was toch de baas van àl die bazen. . . .!

Thor's kleine hondenverstand begreep de mensenwereld zo slecht. Hij kon maar zo weinig mensenvoorden verstaan. „Húúp!” en „Beste jongen! Beste Thor!” en nog enkele, die Thijs altijd zei, maar hij kon heel goed verstaan, wat ouwe Thijs vertelde met z'n *ogen*.

Thor *hield* van Thijs, met z'n hele, trouwe hondenhart. Dat de melkboer hem vroeger gekocht had voor een paar klinkende rijksdaalders, wist Thor niet, en dat die norske man dáárom nou z'n baas moest zijn, wist Thor óók niet.

Ouwe Thijs, *die* hield van hem, en *hij* hield van ouwe Thijs.... Nou, dan was ouwe Thijs ook z'n echte *baas* en niemand anders.

.. ..
Trouw elke morgen trokken die twee te veld: Thor vóór, Thijs achter de kar, als twee goede kameraden.

Ze leken op elkaar. Ze waren allebei *lelijk*. Ze waren allebei *bang* van aard. Ze waren ook allebei heel gauw *tevreden* en vergaten het weer spoedig als iemand hun leed had gedaan.

't Waren twee tobbers, die hard werken moesten en maar zelden kregen ze een vriendelijk woord. Als *Thijs* een standje kreeg of een snauw, boog hij zijn hoofd tussen de schouders en zweeg. Als *Thor* een afrossing kreeg of een trap, trok hij zijn staart tussen de poten en kroop weg. . . .

Een *prettig* leven hadden ze niet. Thor niet, en Thijs óók niet. Maar 's morgens in de donker, als ze draafden langs de eenzame weg, als ze bij elkaar waren en niemand zich om hen bekommerde, dan behoorde de hele wereld aan hen. Die tochten naar „'t Blauwhek" waren hun feesten.

En als ze dan kwamen om de kromming in de weg, en de hofsteê zagen donkeren tussen de bomen door, dan werd er altijd weer een stille blijdschap in hen wakker. Thijs kreeg zijn kommetje koffie; — soms, als de boerin een héél goede zin had, een bord pap, — en kon zijn oude, afgesloofde lijf wat laten rusten in de warme stal; — Thor kreeg zijn vrijheid en mocht rondsuffelen gaan, of hij hier of daar ook iets heerlijks opduiken kon: een verdwaald been uit de soep, of een weggeworpen reepje zwoerd van een ham. . . .

Van Bemmelen was een grote, dikke boer; een beste vent, maar erg onverschillig. Hij zou die twee tobbers, die elke morgen zijn melk kwamen weghalen, geen *kwaad* doen, — maar ook geen *goed*. Ze wachtten lang, of ze wachtten kort, en ze draafden weer weg. Dat hoorde zo. Van Bemmelen dacht nooit verder aan hen. . . . Waaróm ook. Als er morgen een andere knecht kwam met een hond, óók goed. Als *hij* zijn melk maar kon afleveren.

En de boerin, goediger en medelijdender van aard dan haar man, dacht wel eens een enkel keertje aan *Thijs*. Dan stopte ze hem wat toe: een stukje spek voor thuis, een paar karbonaadjes, als er geslacht was. . . . Maar aan *Thor* dacht ze nooit. Wat scheelde haar dat dier. En dan zo'n *lelijk* dier! Ze hadden op de

boerderij al beesten genoeg, waaraan ze denken moest: koeien en paarden en eenden en kippen. . . . 'n Hond hielden ze er niet op na; vroeger wèl, maar ze konden ook wel zònder. En hoe minder zorgen aan je hoofd, hoe beter.

Ze kon ook erg wispelturig zijn, de boerin. Vandaag was ze heel vriendelijk, en morgen, als ze slecht gehumeurd was, deed ze nors en stug.

En kleine Geert leefde op de boerderij haar vrolijk kinderleventje tussen alle drukte en beslommeringen door. Zij wist eigenlijk niet, wat *arme* en *rijke* mensen waren. Zij wist van geen zorgen en van geen verdriet.

Eigenlijk was ze een beetje verwend, omdat ze, als enig kindje, bijna altijd haar zin kreeg; maar kleine Geert had een hartje, dat o zo gauw medelijden voelde, en nooit voor een ander iets kwaads bedenken zou.

Kleine Geert had de morgen, toen Thor op zijn snuffelreis bij de deur van de huiskamer was beland en brutaal zijn kop naar binnen had gestoken, een goed woordje voor de hond gedaan. 't Had hem zo'n bord vol lekkers bezorgd en een taai zwaard tussen de kiezen; — en uit dankbaarheid had hij de kleine meid met z'n dikke pluimstaart zo griezellig in haar gezichtje gekriebeld, en haar een hevige schrik op 't lijf gejaagd. Nou ja, maar de volgende morgen wachtte kleine Geertje toch weer, àchter haar moeder en àchter het natte goed bij de kachel, en àchter al dat brood en spek, die kopjes en die busjes op de rommelige tafel, of Thor ook weer komen zou en krabbelen aan de deur.

Maar toen ze wachtte, hoorde ze opeens een wild lawaai in het nauwe gangetje vóór de deur. Ze schrok er van, kneep haar moeder in de arm en klom haastig en heel bang op haar schoot, bovenop de aardappeltjes. Ze dacht, dat er zo opeens wel honderd van die grote honden met die grote, griezellige kriebel-

staarten de kamer kwamen inhollen. . . . Grote emmers rinkinkelden over de stenen vloer, een zware mannenstem raasde dreigende woorden, en een angstig gejang van een hond gilde over dat alles heen.

Toen ging de deur open en vader kwam binnen met een lachend gezicht.

„Wat wàs dat?” vroeg moeder verschrikt.

„Ha, ha, ha!” lachte de boer. „Daar stond die lelijke hond van ouwe Thijs te snuffelen aan de deur, en ik gooide hem de twee oude melkemma's achterna uit aardigheid en brulde: „„Oeh! jij daar”” . . . . Wat schrok hij! 'k Dacht, dat hij dubbelvouwde van de schrik. Ha, ha, ha!”

„Hè, va!” klaagde Geertje, half boos, half teleurgesteld. Ze vond 't zo jammer en ze kreeg opeens zo'n medelijden met Thor.

Maar va hoorde 't niet eens, hij had het veel te druk; en moeder luisterde al evenmin. „'t Was maar net goed, zo'n hond werd veel te brutaal. En die Thijs liet hem maar lopen. Maar hij zou nou zeker wel wegblijven de eerste dagen.”

Toen sloop Geertje weg, de kamer uit, het gangetje door, de stal in. Er stonden geen klompen; toen stapte ze maar voorzichtig op haar kousevoeten verder, om te zien waar Thor gebleven was. . . . Als hij nou maar niet ineens op haar afkwam, want dan zou ze toch vreselijk schrikken. Hoe verder ze de stal inkwam, hoe voorzichtiger en banger ze liep. Voor al de grote koeienkoppen, die loeiden of rukten aan hun staken, was ze nooit bevreesd, maar voor zo'n vreemde, wilde hond. . . .

Opeens zag ze, achter een houten beschot, ouwe Thijs zitten. Hij had zijn handen gevouwen en zijn pet eerbiedig tussen zijn duimen; zijn kale, glimmende hoofd met de weinige, zilveren haren, gebogen op zijn borst. Thijs bad.

JR
v.d.Hulst.

Naast hem stond, op een omgekeerde emmer, een dampend kommetje koffie en op zijn knieën lag het stukkezakje,¹⁾ waarin hij altijd zijn morgenboterham meebracht, om die in de stal op te eten.

En vlak bij hem zat Thor, z'n kop in de hoogte en z'n grote, bruine ogen aandachtig gericht op Thijs' mompelende mond en zijn gesloten ogen. . . . En toen, heel langzaam en weifelend, lei Thor zijn dikke, lompe poot op Thijs z'n knie, vlak bij 't stukkezakje, alsof hij zeggen wou: „Baas, waarom hou je nou zolang je ogen dicht? Ik heb ook zo'n trek in 'n brokje!” .... Kleine Geert vergat haar bangheid. Al dichterbij kwam ze, en haar handjes op haar rug, haar wipneusje in de lucht en haar ogen in blijde verwachting óók al op Thijs gericht, bleef ze staan kijken.

Eindelijk gingen Thijs' ogen langzaam open; zijn pet werd weer diep over de grijze haren getrokken en zijn brood uit 't zakje gehaald.

„Zo, kleine deern, kom je ook 'es kijken?”

Geertje kreeg een kleur, niet omdat ouwe Thijs haar opeens aansprak, maar veelmeer, omdat *Thor* haar met z'n grote ogen aankeek, zich omdraaide en eens even aan haar rokje snuffelde. . . . Ze stak van bangheid haar beide handjes in de mond.

Thijs zag haar schrik.

„Allo jij, hier! . . . Moet je ook een stukje, bedelaar?” . . .

Thor vergat dadelijk 't kind en deed zijn bek al open voor 't beloofde lekkers.

„Geef de baas eerst 'es een poot, ouwe jongen!”

Thor sprong al met bei z'n poten op de uitgestrekte hand van Thijs en snuffelde met z'n natte neus diep in 't open stukkezakje.

¹⁾ Linnen of katoenen zakje, waarin arbeiders hun brood meenemen.

„Allo, . . . nee, een *mooie* poot, hoor! Anders krijg je niks!” Thor zakte weer terug en met zijn kop, heel ernstig, schuin in de hoogte, legde hij heel deftig en statig zijn lompe poot in Thijs’ hand.

„Goed zo!” . . .

Er vloog een brokje van Thijs’ boterham in de wijdopen bek van de hond en verdween met een gulzige slok in ’t keelgat. En er kwam nog een brok, en nòg een. „Och,” dacht Thijs, „die lobbjes krijgt thuis ook niet te veel en zo’n ouwe man als ik heeft zoveel niet meer nodig. . . .”

Kleine Geert stond met open mond en van genoeg stralende oogjes toe te kijken. Ze bedacht iets moois, maar ’t was èrg gevaarlijk. . . . Eindelijk waagde ze het toch te vragen: „Ik ook? Mag *ik* ’t ook ’es doen?” . . .

„Wel zeker, deerntje, kom jij maar ’s hier. Hier heb je een korstje. . . . Nee, nee, pas op, nòg niet laten happen, hoor. Hij moet je eerst een fatsoenlijke poot geven. . . . Toe, jongen, een *mooie* poot.”

Klein Geertje *beefde*. Daar stak opeens die grote hond zijn griezelig harige poot naar haar uit, en legde die neer, zómaar op haar hand. O, ze had haar ogen wel willen dichtknijpen en haar hand wel willen wegtrekken, maar — ’t was toch óók zo aardig. Even maar raakte Thor’s poot haar hand. Toen smeed ze al in grote blijheid, omdat het erge gebeurd was, het stukje brood, dat ze van Thijs gekregen had, weg, tegen Thor z’n neus aan.

En ze rende heen, weer naar binnen, naar moeder.

En ze vertelde met haastige, hakkelende woorden, van die aardige hond en van haar eigen, grote durf; — en ze vroeg, ze zeurde, ze dwòng om brood voor Thor, die nog zo’n heel vreselijke honger had.

Moeder bromde ’n beetje, moeder talmde ’n beetje, maar —

Geertje kreeg haar zin. Moeder gaf haar een dikke korst brood en zelf grabbelde Geert nog wat velletjes van de worst van tafel, — en met al dat lekkers in een tip van haar rok, die ze met beide handen vasthield, snelde ze weer de stal in, struikelde bijna over de uitgezakte punten van haar kousen. . . . „Ik heb een hele hoop!” juichte ze uitgelaten van plezier. En opeens smeed ze al die heerlijkheid vlak voor Thor's poten neer.

Zo kwam het, dat die lelijke hond ook *die* keer zo'n goede morgen had.

IV „JE BENT EEN DOMME HOND, THOR!”

't **W**as op een zonnige Zondagmorgen in Zomertijd. „'t Blauwhek” met zijn zorgvuldig geharkte oprijweg, zijn wit geschuurde stoepjes aan de sloot en zijn blank geschrobde straatje van gele klinkers om 't huis, lag weggescholen onder 't dicht gebladerte.

't Was er heel stil; alleen een enkel vinkje floot in de noteboom, wipte neer op 't nette weggetje, en danste vrolijk over de vlekjes zonnegoud, die sprankelden door de bomen.

Dat nette, met figuren aangeharkte oprijweggetje was wel wat bedorven door een tweewielig wagenspoor met de krabbels van hondepoten daartussen.

Dat hadden Thijs en Thor gedaan.

Ze waren gekomen zoals elke morgen, en waren verdwenen in de stal. De melkkar stond te wachten aan 't inrijhek van 't weiland, waar straks de melk uit de emmers zou worden overgegoten in de tonnetjes.

Thijs was zolang in de stal gegaan, waar 't nu alles keurig schoon, en waar 't nu heerlijk koel was, waar nu rietmatten

stonden opgezet tegen de koestaken als gele muurtje. . . . Thijs lustte 's zomers zijn kommetje koffie ook wel.

En Thor was ook mee naar binnen gegaan, begerig naar 'n lekker hapje.

De staldeur was op een kiertje blijven openstaan.

't Was er heel stil op „'t Blauwhek” die zonnige Zondagmorgen in Zomertijd.

In 't „Zomerhuis”, de kleine kamer naast de stal, waar 't gezin wonen ging, zodra het vee weer in 't land liep, was 't *niet* zo stil. Daar liep de boerin, in haar deftige, Zondagse kleren, met een gouden ketting om de hals en gouden bellen in haar oren, bedrijvig rond. . . . 't Was nog wel erg vroeg, maar ze moest naar de kerk, die wel een uur vèr van de hofsteê lag. Ze wilde maar bijtijds heengaan, want in die zomerhitte zich te moeten *haasten*, — neen, dáár kon ze niet tegen. En kleine Geert mocht ook mee, haar vuurrood jurkje met gele ruitjes aan, en haar wit hoedje, vol kleurige bloemen, op.

Maar er was vóór die tijd nog heel wat te beredderen.

„Ja, ouwe baas, je ziet het, op zo'n boerderij heeft een mens nou nooit rust, hè? . . . .”

Dat was tegen Thijs, die, op een stoel tegen de wand, zijn *tweede* kommetje koffie al zat te drinken.

„Ja, vrouw, wat zal 'k je zeggen? Als de goede God ons maar gezondheid geeft; . . . och, dan is 't zo erg niet. Mensen, die 'n hekel hebben aan hun werk, zijn niet gelukkig.”

„Jij, ouwe tobber, bent altijd tevreden. 'k Wou, dat ik 't ook was! . . . . Kom, laat ik je nog maar eens inschenken! Wat is dát? Heb je nou, voor de *Zondag*, niet eens een stukje kaas op je brood, alleen maar zo'n krats boter? . . . . 't Is wat te zeggen! Kom hier, laat ik je 's trakteren.”

De boerin sneed een paar dikke schijven kaas en plakte die op Thijs' boterham. En in een stuk papier frommelde ze nog een

hompje worst weg, dat op tafel lag, en duwde het Thijs toe.
„Hier, stop in je zak, voor vanavond!” . . . .

Ze was die morgen dan wel bijzonder goed gehumeurd. Of 't kwam van de Zondag? Of 't kwam van de stralende zonneschijn daarbuiten, of van haar mooie kleren, of van haar prettige wandeling, die ze doen ging? Of 't kwam van dat alles te zamen? . . . .

Thijs wist 't niet, maar 't wàs zo. Ze had hem die morgen ook al *binnen* geroepen; iets wat ze maar zelden deed.

„Hoe lang is je vrouw nou al dood, Thijs?”

„Met Kerstmis wordt het vijftien jaar.”

„Wat een tijd! . . . . En woon je nou altijd maar zo alleen in je kamertje?” . . . .

„Och ja. . . . 'k Ben nou al in de zeventig. 't Zal niet zo erg lang meer duren. En als de Here God me dan roept, dan zal ik *blij* zijn. Dan zal ik daarboven mijn goede vrouw weerzien en m'n dochtertje ook. . . . Ja, dat stakkertje is nou al drie en dertig jaar dood. 't Was net zo'n lief meiske, toen ze stierf, als dat kleine deerntje dáár. . . . 't Was óók ons enige kind, en we hebben nóóit meer kinderen gehad. . . .”

Dat was een droevig verhaal; dat wilde de boerin nou maar liever *niet* horen op die blijde Zondagmorgen.

„Wat wil je toch, kind?” vroeg ze aan Geertje, die haar al drie-maal eten voor de hond gevraagd had. . . . „O, is 't weer zo? Moet ik weer voor je lieveling zorgen? Nou, hier dan. . . . Breng hem *dit* maar; maar pas op, dat je mijn mooie bord niet breekt, hoor! . . . . Wacht even, ik heb ook nog een lekker kluijfe uit de ham voor 'm. . . .”

Geertje weg.

„Geert, Geertje!” riep moeder haar achterna, „dadelijk terug-komen, hoor; dat je me niet je mooie jurk vuil maakt. . . . En pas op het bord! . . . .”

Geertje kwam terug. Ongehoorzaam was kleine Geert maar heel zelden.

Wat was de wereld mooi die zonnige Zondagmorgen, en wat was er een blijdschap, overal! Ouwe Thijs zat met zijn dankbare hart te genieten van z'n dikke plakken kaas en z'n vierde kommetje koffie al. De zon scheen uit die grote, mooie wereld daarbuiten zo vriendelijk naar binnen in de kleine boerenkamer en lei een gouden schijn op Thijs' knieën en over zijn grove, verkreukte hand. Die gouden zonneschijn vertelde hem van zonnige morgens, lang geleden, toen z'n *vrouw* nog leefde en z'n lief *deerntje*, maar die gouden zonneschijn vertelde hem óók van een eeuwige morgen daarboven in de hemelen, waar 't licht *nooit* duister wordt, en waar de vreugde en het geluk *nooit* sterven.

En de boerin begon al haar benodigheden voor kerkbezoek klaar te leggen: 't Psalmboek met gouden slot; haar schone, keurig opgevouwen zakdoek; haar zwarte handschoenen; haar eau-de-cologne-flacon met gouden dop; wat dikke pepermunten gefrommeld in een stukje krant; haar kralen beurs met de zilveren beugel. . . . Ze telde eens haar geld; en zó blij maakte haar die vrolijke morgen, dat ze een paar blinkende guldens in een vakje apart deed, voor 't kerkezakje.

En kleine Geert in haar stijve jurk, haar hoedje al op, zat met een vrolijk gezicht een ruikertje te maken van mooie, witte eendenveren, die ze die morgen al gezocht had in de boomgaard. En dan zou ze straks aan moeder vragen, of die veertjes óók nog op haar hoed mochten staan bij de kleurige bloemen. Dat zou nóg mooier zijn.

En in het weiland kwam Van Bemmelen al aan met z'n knecht, torsend hun zware emmers schuimende melk. „Jonge, Jaap, wat 'n fijn weertje vanmorgen, hè? We zullen zo 'es gauw 'n

lekkere sigaar opsteken. Dat hebben we wel verdiend. En jij?"
„Graag, baas!"

En in de grote noteboom vierden de vogeltjes zonnefeest. . . .
't Was vrijheid, blijheid overal!

Platsss! Krak! . . . .

Plots viel er een vreemd, krakend geluid in de blijde stilte, een *lelijk* geluid. En 't was, of er opeens in die blijde stilte een grote barst kraakte.

Thijs schrok, morste koffie op z'n zonnige knie.

De boerin liet een van de guldens in 't verkeerde vakje vallen en luisterde. . . . „Wat is dat nou?"

Kleine Geert, die juist, met héél veel moeite, al haar veertjes had saamgeknepen in haar warme vuistje, verloor weer de helft ervan.

Van Bemmelen en zijn knecht hoorden niet veel van 't gekraak: hun melkimmers rinkelden zo! maar een vinkje, dat vlak bij de kier van de staldeur een havertje oppikte, vloog verschrikt weg, de lege hooiberg door naar de veilige boomgaard.

Toen, opeens, smet de boerin haar zilveren beurs neer bovenop het andere moois, en de blijde vrolijkheid van haar goede gezicht verdonkerde ineens, zoals buiten het zonnige land somber wordt, als er zware onweerswolken komen drijven door de lucht.

Ze beet ouwe Thijs toe, alsof *hij* de schuld was: „Die lelijke hond van je zal me toch m'n mooie bord niet. . . .” En ze vloog de deur uit, de stal in.

Ouwe Thijs stommelde haar verschrikt na.

En kleine Geert vergat haar veertjes, en snelde ook weg. . . .

En in de wijdopen staldeur, waardoor het vrolijke zonlicht naar binnen juichte, verscheen het grote, zware lijf van Van

Bemmelen; zijn knecht loerde onder zijn arm door . . .

Vlak bij de staldeur, in de gouden zonnestreek die binnen viel, lag daar het bord in brokkelige stukken uiteengespat en Thor stond er overheen met alle vier z'n poten, de hammekluif in de bek; en zijn ogen keken rond, alsof ze zeiden: „Ja, laat er eens iemand aan mijn lekkers komen, als-t-ie durft! . . .” Al zijn eten lag op de grond tussen de scherven in.

Maar toen barstte de boosheid van de mensen los.

„Oeh! Lelijke lummel! Lelijk beest!” schold de boerin, „mijn bord, m'n mooie bord aan gruzelementen! O, je zou 'm, je zou 'm. . . ! Er uit, zeg ik je, er uit, lelijkerd!” En haar mooie schoen met de verlakte neus gaf de hond een gevoelige schop...

En de boer greep de zweep, en de knecht greep een bezem. . .

„Er uit, lelijkerd! Er uit!” . . . De zweep zwiepte, de bezem patste neer op Thor's rug, en 't angstige beest, dat bij die wilde aanval zijn moed verloor, schoot weg, de stal uit, de werf over, en verstopte zich tussen de wielen van de melkkar. Daar lag hij te rillen van de grote schrik, die zo plotseling zijn hondesplezier bedorven had. Maar 't hammebeen was nog gered. Tussen zijn poten bewaarde hij 't, en gromde zacht. . . De knecht met z'n bezem, die dapper wilde doen, kwam op Thor af, om heen 't been óók nog af te nemen; maar hij durfde niet: zó nijdig bromde de hond, en zo woest keken die anders goedge, bruine ogen van 't dier hem aan.

En toen Thor uit de stal was gevlucht, keerde zich de boosheid ineens tegen de oude *Thijs*.

't Was *zijn* schuld. Wat deed hij dat dier ook altijd te laten loslopen op de werf; waarom bond hij die lelijke hond niet vast aan 't hek? . . .

In de achterhoek van de stal had de gulzigaard zijn bord met eten gekregen en nou lag het *bier*, bij de deur, aan splinters.

Waarom moest die hond dan slepen gaan met z'n bord? Kon Thijs daar dan niet voor zorgen? . . .

„Och mensen, ja,” zei Thijs zacht, „je hebt wel gelijk, maar wat zal 'k je zeggen? 't Is maar een beest!” . . .

„Nou, maar ik bedank er dan voor om mijn borden te laten stuksmijten,” snauwde de boerin, terwijl ze haar dikke, gouden ketting, die door 't snelle lopen scheef geslingerd was, weer recht trok. „Anders moet jij ze maar betalen! Zo'n lelijkerd! zo'n. . . !”

„Ja, vrouw, als 't moet, dan wil ik 't bord wel betalen. . . . Maar zie je, nou *begrijp* ik al, waarom die hond aan 't slepen is gegaan met z'n bord. Hij heeft drie *jongen* thuis, en nou heeft-ie zeker 't lekkere eten voor z'n kleintjes willen meenemen, zo'n domkop! . . . Kijk maar, al het eten ligt daar nog! Zèlf heeft-ie er niks van genomen.”

„Kom, veeg die rommel maar gauw weg,” bromde de boer. . . . Thijs veegde al. Thijs vond het toch zo jammer, dat nu die mooie morgen zo lelijk bedorven was door die domme hond. Boos op hem zijn? Och nee, *boos* niet. 't Dier had het zo goed gemeend in zijn honden-onnozelheid.

Nog even waagde de oude man het, de boerin wat milder te stemmen: „Och, vrouw. . . . je moet het nou maar door de vingers zien. Je zorgt *zelf* ook zo goed voor je kleine deerntje, . . . en ik vroeger voor 't mijne ook. En nou wou die hond voor z'n jongen. . . .”

„Och wat, jij! . . . 'n hond is maar 'n hond, hoor! Een mens, dat is heel wat anders. Nou moet je hem nog vóórspreken ook.” Boos liep ze weg, haar man achterna.

„Wat jammer!” mompelde hij. „Nou is al dat plezierige, dat goede van vanmorgen opeens stuk gevallen, net als 't bord. . . .”

Hij kwam bij Thor, nam hem 't hammebeen af, en legde 't in het voorbakje van de kar. Voor *thuis*.
Thor gromde *niet*.

Toen de kar knerpde over de Zondagse inrijweg, keek er een meisjeskopje, met een mooie, kleurige hoed op, tersluiks nog door een reetje van de staldeur. Die ogen keken niet vrolijk, die goedige, blauwe oogjes leken wel groot en warm van medelij. . . .

Klein Geertje was bang geworden van al dat geschreeuw en gekijf. En toen ze die zweep van haar vader zag striemen over Thor heen, en die bezem van de knecht zag omhoog zwaaien.... toen had ze haar oogjes dichtgeknepen van schrik.

„O, va, nee! . . . nee!” had ze geroepen, maar haar kleine, fijne stemmetje was helemaal verloren gegaan in 't groot lawaai.

Nu keek ze Thor na, de arme Thor, die geen eten had gehad, die ook *niets* meebracht voor z'n kleintjes.

En kleine Geert fluisterde zacht: „Ik *hou* toch veel van je, hoor!” . . . Om haar lippen trok een vaste trek, alsof ze wat verzon, dat vast moest gebeuren: „Ik zal tòch wel weer eten voor je vragen, als je komt.”

Over de stille, zonnige landweg ratelde de kar, met Thor er voor en Thijs er achter, huiswaarts. Vanmorgen ging de oude man maar helemaal niet op de tonnetjes zitten. . . . Nou 't dier nog afbeulen er bij? Dank je, hoor! Dan nog maar een beetje meer moe worden dan anders! . . . Straks ging Thijs naar de kerk, naar zijn hoekplekje op de vrije banken, waar hij trouw zat elke Zondagmorgen. Daar kon hij wel uitrusten. . . . Daar kon hij luisteren en stilletjes denken, daar stoorde niemand hem, daar *schreeuwde* niemand, daar maakte niemand *twist*,

daar — sprak God zelf tegen Thijs. En de oude man *verlangde* naar dat stille uur.

„Húúp, jongen!”

Thor zette weer wat aan. Veel zin had hij vanmorgen niet. Hij slingerde ze vreemd langs de weg, alsof hij telkens vergat snel en recht door te draven. Thor's kleine hondeverstand begreep de mensenwereld zo slecht.

Ouwe Thijs slingerde maar zowat mee. Hij liep te denken en in zichzelf wat te brommen.

„Domme hond, jij begrijpt niet, waarom de mensen zo vreemd doen! . . . Jij begrijpt niet, dat ze *kwaad* worden, als er zo'n bord breekt, zo'n wit stenen ding; zo'n naar, glad ding, dat je niet eens vast kunt houden met je tanden. Jij begrijpt niet, waarom ze slaan en schelden, want je meende het toch zo goed. Zie je, je bent een domme hond, Thor!”

„Nee, jongen, de mensen vergeven je niet gemakkelijk je kwaad. Zelf ja, *zelf* willen ze altijd weer vergeving hebben, als ze verkeerde dingen doen. . . . Maar een *dier*, een *dom* dier, moet alleen maar *gehoorzaam* zijn, en *precies* doen, wat de mensen willen. Anders *trappen* ze hem, *slaan* ze hem, omdat-ie maar een dier is. . . . En zelf? De mensen *zelf*?” . . .

„Húúp! . . . Ja, ja, Thijs zal thuis jouw lekkere hammebeen wel even stuk hakken, dan smul je nog 'es. Je jongen lusten dat lekkers toch niet. . . .”

En toen de hond de eerste huizen van de stad zag, draafde hij al weer lustiger voort, de natte tong ver uit de bek.

Thijs peinsde nog door.

„Ja, zie je, als onze Meester daarboven eens dadelijk sloeg als we kwaad deden, en als Hij ons onze zonden eens niet vergeven wilde. . . . dan zou 't er slecht met ons uitzien, met ons allemaal. . . .”

En toen in een van de huisjes aan de weg een vrouwtje haar

gordijn optrok, en juist de melkknecht zag passeren, dacht ze zeker, dat de ouwe baas naar de lucht keek, of er ook regen kon komen, die zonnige Zondag.

Maar ouwe Thijs keek niet naar de *lucht*; ouwe Thijs keek naar de *bemel*.

En zijn *hart* bad: „Here Jezus, vergeef ons allen ons kwaad, *mij* ook! . . . En laat ons dan ook vergeven en vergeten als anderen *òns* kwaad doen.”

V IN DE ALKOOF

De mooie zomer was al lang voorbij. En als de twee zwouwers in de grauwe herfstmorgens naar „'t Blauwhek” draafden, ritselden de dorre bladeren neer van de bomen. Ze reden mee tussen de tonnetjes, of in de uitgelubberde zakken van Thijs' oude jekker, of bleven hangen in Thor's ruige staart.

Soms ruisten de fijne herfstregens hen tegen, en deden Thor's logge poten telkens weer uitslippen op de glibberige weg. . . . Maar „'t Blauwhek” bleef toch altijd een plekje om naar te verlangen, voor allebei. Daarvoor zorgde iemand, die heel weinig te zeggen had op de hofsteê, maar die toch bijna altijd haar willetje wist door te drijven.

Kleine Geert had woord gehouden. „Ik *hou* toch veel van je, hoor! . . . Ik zal tòch wel weer eten voor je vragen, als je komt! . . .”

Ze had het gedaan, trouw elke dag. Ja, voor *Thor* zorgde ze beter dan voor Thijs. Voor *Thor* zorgde ze eigenlijk alléén; maar dat was Thijs ook goed. . . . „Welja, licht dat er nog één is, die aan je denkt, ouwe jongen, . . . al is 't dan maar zo'n deerntje,” had hij vaak gedacht, als kleine Geert kwam aan- dragen met een schotel brood of een bakje soepbenen of wat

ander honde-lekkers, en hij de wilde Thor moest vasthouden, — soms maar aan zijn staart, — dat hij 't blij kind met haar stralende oogjes niet omver springen zou van dankbaarheid. Dat maakte Thijs' hart vrolijk, en zó had *bij* 't ook goed op „'t Blauwhek”. De geschiedenis met het bord was lang vergeten.

't Ging niet altijd even gemakkelijk voor Geert om voor haar vriend te zorgen. Als moeder 'n *goede* bui had, — en dat was gelukkig mééstal zo, dàn ging 't goed, maar als moeder 'n *boze* bui had, dan moest Geert met haar liefste stemmetje vleien, met haar handen hangen aan moeders rokken, totdat er wat lekkers kwam.

„Die vervelende hond, 't wou, dat hij maar nooit méér kwam!” bromde moeder dan, terwijl ze wat oud brood of zwoertjes of beentjes zocht. . . . Maar dan keek die Geert haar met zo'n paar leuk-ondeugende oogjes aan, sloeg de armpjes stijf om moeders hals en babbelde: „Ik vind *Thor* héél lief, en ik vind u óók héél lief!” . . . En kijk, dan zakte moeders boze bui soms ineens weg.

„Klein nest, dat je bent, kleine fleemster!” lachte moeder dan, „jij moest maar met Thijs en Thor meegaan, dan kon je altijd voor dat mooie beest zorgen.”

Klein Geertje luisterde al niet meer. Zij was een lekker hapje voor Thor meester geworden en dáár was 't haar om te doen. En als hij 't dan stond op te slokken met grote, gulzige happen, bleef ze wachten tot hij klaar was, durfde hem al best vasthouden aan die griezelige kriebelstaart. . . . Dan zwierven ze samen de hofsteê rond en de boomgaard in. En wat kleine Geert dan allemaal aan Thor vertelde, wist niemand; misschien wist Thor 't zelf niet eens!

Maar eens, op zo'n triestige herfstmorgen, toen de natte blâren

lagen geplakt aan de weg en kleefden aan de wielen van de melkkar, toen Thijs huiverend van de kilte de stal binnenkwam en Thor met vuile poten en een glimmerig natte huid achter hem aansjokte, — tóén kwàm klein Geertje niet.

De boer was in 't land; en de boerin kwam met zó'n donker gezicht door de stal heen, en zei Thijs op z'n vriendelijk „Goeie morgen!” zó kort gôe-dag, dat de oude baas helemaal niet durfde vragen, waar 't *kleine deerntje* toch bleef.

Thor, die altijd bij zijn baas moest blijven, totdat Geertje kwam, stak al telkens z'n kop ongeduldig in de hoogte en snoof in de lucht.

Eindelijk kòn hij het verlangen naar z'n morgenhapje niet langer bedwingen.

„Oe-wóéf! . . . . Oe-wóéf!” baste hij donker en zwaar, alsof hij zeggen wou: „Kòm dan toch! Waar zit je vanmorgen? Weet je dan niet, dat ik zo'n vréselijke trek heb? . . . .” — maar Thijs gaf hem een klap op de kop: „Stil, jongen. . . . wat *is* dat nou voor levensmakerij? Heb toch geduld! 't Deerntje komt wel. . . .”

Maar 't deerntje kwàm niet.

Thor ging, toen z'n baas niet op hem lette, eens rondzoeken in de stal, en bleef telkens stilstaan voor 't gangetje, dat naar de grote huiskamer leidde, alsof hij wist: „*Hier* is ze ingegaan, ik ruik het wel, en *hier* moet ze ook weer uitkomen.”

En *Thijs* ging ook eens zoeken *buiten* de stal. Misschien was ze wel bij een van de meiden in de varkensschuur, of in 't koets-huis, en had ze nog niet gemerkt, dat de melkkar al op de hof-steê stond.

Thijs kon 't kleine ding niet vinden.

Thor wèl. . . .

Toen de oude man weer in de stal terugkwam en in zijn hoekje kroop om te wachten op 't kommetje koffie, dat een van de

meiden hem wel dadelijk brengen zou, was de hond nergens meer te zien.

„Nou ja, hij komt wel weer boven water! Hij is me zeker nagelopen en dwaalt ergens op 't erf rond. . . . En m'n borst, . . . jonge, jonge, m'n *borst* doet me vandaag zo'n pijn! Ja, ja, de ouwe wagen begint lelijk te kraken. . . .”

In 't gangetje, aan de deur van de huiskamer, snuffelde heel voorzichtig een hondesnuit. En die hondesnuit duwde, duwde. . . . tot de deur opeens openweek met een knierpend geluid.

Thor schrok, en sprong terug, z'n staart alweer bang tussen z'n poten. . . . Gelukkig, er was *geen* gevaar: er kwamen *geen* dreigende stem, of 'n schop, — en er kwamen óók niet van die vreselijke emmers achter hem aan rinkinkelen.

Hij waagde 't wéér, dúwde, dúwde. . . .

Hij duwde, tot z'n hele kop binnen de kamer was. . . .

Hij zag niemand.

En *zij*, kleine Geert, zij was er toch. *Zij moest* er zijn. Hij *rook* het.

Zoeken dan maar! . . . 't Was wél erg gevaarlijk. En angstig, z'n oren gestreken, z'n staart geklemd tegen z'n buik, sloop hij behoedzaam verder. 't Was immers, of er van alle kant boosheden dreigden.

Maar *Geertje* rook hij, *Geertje móést* hij vinden.

Hij was al helemaal binnen, snoof in de lucht en snuffelde weer op de grond. . . . Nòg maar een eindje verder! Zijn logge, vuile poten stonden al op 't mooie karpét, dat onder de tafel lag; en òp die tafel, midden op 't rode tafelkleed, stond een bord met een flesje er op, en een glas met een lepel er in. . . .

Wat wàs dat. Was dàt soms iets lekkers? Even snuffelen! . . . En met een sprong legde hij de dikke poten op de tafel, vergat zijn bangheid, en rekte de kop zover mogelijk naar 't bord en

't glas. . . . Bah! Zo iets vreemds had zijn hondeneus nog nooit geroken. Hij wipte weer op de grond, maar de tafel kreeg zo'n schok, dat het flesje over 't bord heen tuimelde, en de inhoud van 't glas over 't tafelkleed spatte bij de vuile plekken, die Thor's poten daarop gemaakt hadden.

Onder de tafel sloop hij door. 't Ging in de goede richting, zeker! Al duidelijker rook hij 't spoor. . . .

Ah! Daar was nog een klein, donker zijkamertje, een alkoof, en in die donker stond een bed, en *in* dat bed. . . .

Tip! tip! tip! gingen de zware poten over 't zeil, over 't drempeltje van de alkoof, over de keurig geboende vloer. . . .

Brrr! Ze was zo koud geweest en ze had zo'n pijn in haar hoofdje gehad die morgen, toen ze wilde opstaan. Gisteravond had ze gebibberd van de kou en hadden haar tanden geklapperd. „Je bent ziek, Geertje!” had moeder straks gezegd. „Je moet er weer in, hoor! En vandaag warmpjes er onder blijven, en een drankje slikken, dat we nog hebben van 't vorig jaar, en 'n bordje lekkere soep eten! Dan ben je misschien morgen wel beter.”

Geertje had 't goed gevonden. Haar hoofdje was zo zwaar, 't deed zo'n pijn. Dat hoofdje wilde ze maar neerleggen diep in 't kussen, en dan haar oogjes stijf dicht doen, en dan slapen gaan. . . . Moeder had haar warmpjes ondergedekt, en nog een deken van de grote bedsteê, die óók in de alkoof stond gebouwd, over haar ziek kindje uitgespreid. 't Harige ding lag wel een beetje over Geertje's wang, maar dat was warm. En moeder had erge haast.

Kleine Geert was weer ingeslapen.

't Gezin woonde nog in 't „Zomerhuis”, maar over een week zou de grote kamer weer betrokken worden: dan kwamen de koeien op stal. Nu was die kamer nog netjes en zo stil. Er lag

geen vuiltje op de vloer; alles glom en glinsterde van helderheid.

Maar toen klein Geertje sliep, kwam ze op een lange, donkere weg een melkkar tegen met een grote hond er voor. En nòg een. En nògal een, o wel honderd melkkarren met grote honden. En 't was zo donker, en die honden kwamen allemaal naar haar toe. . . . O, ze werd zo bang, zó bang! Die honden liepen allemaal achteruit, en ze hadden allemaal van die vreselijke kriebelstaarten en die duwden ze haar in 't gezicht, in haar ogen, in haar mondje, in haar neus. . . . O, ze wilde 't wel uitgillen, maar ze kòn niet. Ze sloeg met haar armpjes rond. . . . Ah! Daar kwam moeder aanlopen. En kijk nou, kijk die honden met hun griezelige staarten nou bang zijn ineens. Ze *vliegen* weg, die plagers. . . . Ja, als moeder maar komt, dan zijn ze wel bang! . . .

Maar — nou hebben ze niks gehad, die stakkers! Ze kunnen toch geen honger lijden! O, maar moeder komt, moeder zal wel raad weten, moeder weet *altijd* raad. . . . Maar *zij*, Geertje-zelf, durft ze niks geven; ze is véél te bang. Als ouwe Thijs er nou maar was, maar die heeft al de melkkarren en al de tonnetjes weggedragen. Waar is hij nou. . . . ?

O, daar is moeder al! En moeder pakt klein Geertje, en kust haar. . . .

Maar 't is zo vreemd! Moeders neus is zo koud en zo nat! En, als klein Geertje moeders wangen streelt, zitten ze vol haar. . . . O ja, moeder kust haar, en moeder houdt zoveel van haar, o ja! Maar moeder heeft zo'n lange tong, en moeder slaat die lange tong zomaar tegen klein Geertjes wang, en moeder blaast zo, o, ze bláást zo. . . .

En moeder slaat haar arm over klein Geertje heen, dat is wel prettig! Maar die arm is zo hard, 't is net. . . . 't is net. . . . 't is

net een stuk hout, of een dikke hondepoot.... O, moeder, moeder, waarom doet u toch zo raar?....

„Oe-wóéf!”....

Vreselijk! Wat *is* dat? O, wat *is* dat?

Klein Geertje vliegt overeind in een wilde schrik; o, dat vreselijke geluid vlak bij haar oor doet haar lijfje schokken van angst....

En dan — o, dan *ziet* ze 't.... 't *Is* moeder niet, die haar zoende en pakte, 't is een grote *bondekop* die snoof aan haar oor, een lange *bondetong*, die likte aan haar wangen, een harde *bondepoot*, die zich boog over haar heen, een grote, open *bondebek*, die zo vreselijk dichtbij blaffen ging....

Maar — dan *ziet* ze ook, en die hevige schrik zakt weg uit haar bevend lijfje.... dan *ziet* ze, dat het *Thor* is, die op z'n achterpoten bij haar bed staat en haar met z'n grote, blije ogen aankijkt, alsof hij zeggen wil: „Zie je wel, *ik* kon je wel vinden, hè?....”

Geertje valt terug in 't kussen. O, wat heeft ze akelig gedroomd, en die wollen deken kriebelt zo in haar gezichtje.

't Waren geen kriebelstaarten, 't waren de haartjes van de deken, die haar zo bang maakten in haar slaap.

Maar Thor vindt het helemaal niet goed, dat kleine Geert weer wegkruipt onder de dekens. Hij krabt met zijn logge poot over 't dek, alsof hij bromt: „Wat is dät nou? . . . Kom, je moet er uit, en je moet wat lekkers voor me halen. Dat wéét je toch wel?” . . .

Geertje lacht, en ze kruipt nòg dieper weg, hélemaal weg. Thor wordt ongeduldig, hij steekt zijn snuit tussen het kussen en de dekens om dat guitige gezichtje te zoeken. Hij snuffelt en snuift, en als Geertje even durft opkijken, likt zijn lange tong haar opeens dwars over de neus . . . „Bah! nare hond!” bromt ze, „ga toch weg! Ga weg!” . . . Maar ze is niet *boos*. Ze komt wat omhoog, en trekt die goedige lobbeskop van Thor naast zich op 't kussen . . . Hè, 't lijkt nou precies op het plaatje van Roodkapje uit het prentenboek, waar de grote wolf met zijn lelijke kop en zijn rode bek en zijn witte tanden in grootmoeders bed ligt . . . Maar die wolf had een grote, witte muts op . . . Nou moet Thor óók een muts op hebben, hè ja! . . . En ze kijkt rond, of ze ook ergens een muts van *moeder* ziet liggen.

Maar dan, . . . o, wee! Daar komen door het gangetje, aan de andere zijde van de grote kamer, vlugge voetstappen naar binnen, en een stem zegt, half boos, half verbaasd: „Wat is dät nou? Wie heeft zulke vuile voetstappen gezet op 't mooie karpét? . . . en, kijk 'es op tafel óók al modder! En 't flesje ligt omgevallen . . .”

Thor springt verschrikt terug en kijkt, met zijn grote kop om het hoekje van de alkoof, in de grote kamer.

Geert, die hoort, dat 't moeder is, en *helemaal* niet schrikt, roept: „Thor, kom nou, Thor!”

Maar moeder slaat, van verbazing èn van boosheid tegelijk,

haar handen in de lucht: „Wat is dàt? . . . Jij hier, jij, lelijke hond? . . . Maak jij me hier de boel zo vuil? . . . De kamer uit! Er uit, zeg ik je. . . !”

En moeder, die geen enkel wapen zag, om de inbreker aan te vallen, pakte snel haar ene pantoffel van haar voet en stormde op Thor aan. „Er uit, brutaal beest, dat je bent! Er uit! . . .” Thor kreeg 't benauwd. Hij had 't gevaar van boze woorden, en van emmers, en van zwepen, en van bezems en stokken al zo vaak gezien in zijn leven. Hij wist, wat het betekende, en — nu zat hij gevangen in de half donkere alkoof. Hij vloog naar een hoek en probeerde zich zo klein mogelijk te maken; hij trachtte weg te kruipen onder Geertjes bed, maar zijn logge lijf was veel te dik. . . . „Ksst, lelijkerd! Er uit!”

„Nee, moe. . . . nee!” riep Geertje, die bovenop haar kussen was geklommen, om te zien, waar Thor bleef. . . . „Moe!” . . . Moeder hoorde haar niet eens, moeder zag wèl de vuile vlekken van Thor's modderpoten op het schone, witte laken en op Geertjes heldere nachtpon. . . . O, wat werd ze tóén boos. . . . Pats! pats! sloeg de pantoffel op de in elkaar gedoken hondेरug, en jankend van bangheid schoot Thor opeens weg, zó vlak langs moeder heen, dat zij door de plotselinge schok tegen 't ledikant aantuimelde. . . . Thor was vrij, en met een wilde draai, terwijl zijn nagels over 't mooie zeil uitgleden en 't karpet opsmeten, vloog hij de grote kamer door naar 't gangetje; trok in zijn vaart het tafelkleed nog schuin over de tafel heen.

Moeders pantoffel vloog hem achterna, maar raakte hem niet meer.

„Hè moe, waarom, ... waaròm? . . . .”

„Och kind, die lelijke hond, kijk-t-ie de boel toch eens vuil hebben gemaakt. En ben je niet vreselijk van dat lelijke beest geschrokken? . . . . Gauw er weer onder, hoor! Diep er onder.

Foei, zo'n hond zou je nog zieker maken, dan je al bent."

„Hè moe, we waren net zo prettig aan 't „Roodkapje” spelen, en nou. . . . O, moe, hoor 'es! Mag hij nog een poosje bij me komen, ja moe?"

„Wat verzin je *nou*? . . . Neen hoor! Kruip jij er maar diep onder, dan krijg je straks een gekookt eitje van me, hoor! . . ."

Moe hinkelde heen op haar ene pantoffel, trok mopperend het karpert recht en het tafelkleed, en schudde geërgerd haar hoofd over de lelijke krassen, die de vluchtende hondepoten hadden getrokken op 't mooi geboende zeil. . . . „Zo'n lelijkerd!"

„Moe. . . . Moeder!" klonk 't uit de alkoof, „moe, krijgt Thor nou niks van u, vanmorgen?"

Moeder bromde: „Wat *krijgen*? Ja, met 'n stok!" En ze verdween, heel boos, in 't gangetje.

Geertje bleef alleen, verdrietig. Ze begreep zo weinig van moeders boosheid. Nou kreeg die arme hond niks, omdat *zij* ziek was. Dat was toch niet eerlijk. Maar morgen, als ze weer beter was, en overmorgen, en al de andere morgens, haar leven lang, zou ze tòch wel zorgen, dat Thor geen honger had. . . . Die arme Thor!

Moeder was wel vreselijk boos op de hond geweest, maar toen ze weer in 't zomerhuis aan 't werken was, hoorde ze nog altijd dat lieve, vragende stemmetje van kleine Geert in haar oren klinken: „Krijgt Thor nou niks van u?" . . .

Nou, er stond nog een schaalte koud eten van gisteren. Dat moest hij dan toch maar hebben! Maar — 't was niet, omdat ze zoveel van dat lelijke, brutale *beest* hield; lang niet, hoor! . . . Maar 't was, omdat ze zoveel van haar zieke *Geertje* hield. Dáárom alleen. . . .

De boerin ging naar de pottenkast; maar toen ze met haar schaalte weer in de stal kwam, hoorde ze de melkkar al knerpend op de grinderige weg. Haar goedheid kwam te laat.

In stevige draf ging het stadwaarts. Thor draafde, wat hij kon. Hij had het tòch nog goed gehad die morgen, want Thijs z'n boterham was bijna geheel voor *hèm* geweest. De baas zelf had helemaal geen trek.

Ouwe Thijs zat bovenop z'n tonnetjes, diep in elkaar gedoken. Z'n borst, o, die *borst* deed hem zo'n pijn. En hij was zo huiverig-koud vanmorgen. Als-t-ie nou eens ziek werd? . . .

„Ja, ouwe jongen,” mompelde hij met iets droevigs in zijn stem, „de baas blijft vanmorgen maar eens de hele weg over op de tonnetjes zitten, hoor! . . . De ouwe baas z'n benen zijn zo beverig. . . . Húúp! beste jongen, houd je maar goed! Je zult ouwe Thijs misschien niet zo heel dikwijls meer trekken. Ouwe Thijs raakt versleten.”

Thor draafde maar door. Hij blafte eens tegen een boerehondje, dat van achter een hek aan de weg hem aankefte; — hij maakte eens een wilde uitzwaai tegen een angstig kakelende kip, die van uit een heg, vlak voor zijn poten heen, wegschoot; — hij dacht niet meer aan moeheid.

Ginds was de brug al.

„Maar als ik niet meer met je meerijden kan 's morgens, . . .” tobde Thijs in zichzelf, „als een *ander* je baas wordt, arme, ouwe jongen, wat dàn?”

VI KOBUS

Alles verandert in de wereld.
Vandaag lacht de stralende zonneschijn over de blijde landen, — en morgen. . . . ?
Vandaag is er vrolijkheid en geluk, — en morgen. . . . ?

Vandaag gaan er twee, die véél van elkander houden, zo tevreden te zamen, — en morgen. . . . ?

Alles verandert op de wereld.

In de grimmige morgen ratelde weer de melkkar door de eenzame, donkere stadsstraten. 't Ging in wilde draf.

„Vort, zeg ik je! Vooruit!” En een lange wilgetak kletste tegen de wielen aan, zwiepte over Thor's rug.

Dan, met een angstige sprong, zette het dier nòg haastiger gang; maar 't duurde niet lang. Zulk woest lopen kan geen páárd uithouden.

't Moest tòch. Kobus wilde 't zo. En de stok striemde op de hond: „Vort, zeg ik je, lui beest! Vooruit!” . . . .

Daar ging 't de brug op, en in woeste vaart er weer af. Ah! Kobus' ogen schitterden. Dáár hield hij van. . . . „Vooruit, vooruit!” . . . .

Thor struikelde: de zware kar duwde 't dier een eindweegs mee vooruit, schaafde z'n kop en z'n poten langs de hard bevroren weg. . . .

„Toe, lelijkerd, sta op! . . . .”

Kletsss! klatsss! . . . .

Met 'n paar vinnige klappen, met een wilde ruk aan de stuurbomen joeg Kobus de hond weer overeind. Hij sprong op de tonnetjes, zwiepte nog eens met z'n tak door de lucht en hitste: „Vort, vort! . . . . Ksst! Vort!”

Ja, hij zou die luie hond wel leren! Met zo'n dunne, zwiepende wilgestok deed je wonderen. Lopen zou-d-ie; — lópen, dat het hem groen en geel voor de ogen werd. Dat was juist goed voor luie honden, want die Thijs, die ouwe suffer, had dat lelijke beest altijd behandeld als 'n juffershondje. . . . Nou maar, Thor zou er van lusten! Kobus zou hem eens laten zien, dat hij veel

beter honden kon opvoeden dan ouwe Thijs. Lopen zou-d-ie; — lópen, dat hij geen raad wist!

Kletsss! klatsss!

En als die hond er nou eens bij neerviel? . . . 't Kon Kobus wat schelen, 't was tòch maar zo'n mormeldier; en Koot, de melkboer, was rijk genoeg om een móóiere hond, een bétere te kopen.

Die Thor dacht zeker, dat Kobus en hij 's morgens een plezierritje gingen maken naar „'t Blauwhék”. Een plezierritje, ja! . . . Kobus schokte nijdig heen en weer op z'n tonnetjes. Een plezierritje? Een ellendige karwei was 't, ja. . . . Sinds oude Thijs weg was, moest *bij* 's morgens de rit op, en dan straks, als hij thuiskwam, óók nog weer de melk gaan uitventen in de straten. Dat betekende dus voor hem: elke morgen een uur vroeger op dan anders, en door regen en wind heentobben naar de boerderij.

'n Mooi plezierritje, nou! De eerste keer, dat ze gingen, hij en Thor, had dat dwaze dier met z'n staart gekwispeld van genoegen. Dat betekende zeker: „Zeg, Kobus, ben jij ook niet blij, dat we samen uitgaan?” . . . Zo'n domme hond.

Ha, ha, ha! Hij had 't hem gauw afgeleerd!

Kletsss! klatsss!

Nòu kwam Thor hem niet meer kwispelstaartend tegemoet, nou moest hij 't dier uit z'n hok *trekken*. En dan *gromde* hij soms ook nog, die lelijkerd. . . . Maar, zie je, zo'n wilgetak, dàt hielp.

In de stad, bij het uitventen van de melk aan de klanten, moest je altijd een beetje voorzichtig zijn. Daar kon je last krijgen van de politie, als je een dier sloeg. Maar hier, in de donker op de eenzame landweg. . . . ?

Allo! Nòg harder! Jij moet niet lopen, zoals je dat *zelf* goedvindt. Je moet lopen, zoals *ik* dat wil. . . . Jij hebt niks in te

brengen. Kobus is de sterkste, en Kobus heeft een stok. . . .
Nou, dan is Kobus immers ook de *baas*.
Kletsss! klatsss! . . . .

Kobus zat in de stal, op een ton, zijn boterham te eten. Er stond een keteltje koffie naast hem.

Thijs had altijd maar gewacht, of hij nòg een kommetje kreeg als 't eerste op was. Nou ja, maar die Thijs was ook 'n ouwe suffer. *Hij* niet. Hij had het de boerin, of de meid met zijn gevraag om-nog-méér-koffie net zo lang moeilijk gemaakt, tot ze hem maar een keteltje vòl gaven elke morgen. Dan waren ze van dat gebedel af. „Wel ja,” dacht Kobus, „je moet maar brutaal zijn, dan heb je 't goed in de wereld. Wel ja, je moet maar alleen aan je zèlf denken, en nooit aan een ànder. Dat is 't beste.”

Thor was óók de stal binnengeslopen. Meestal moest hij buiten blijven voor Kobus, maar vanmorgen had de deur op een kier gestaan, en héél behoedzaam, en héél bang, had hij zijn lijf door de opening gewrongen. Daarbinnen wat 't zo warm, en daarbinnen kreeg hij misschien wel wat, — *misschien* wel.

't Gebeurde niet zo heel dikwijls meer tegenwoordig, dat hij zijn begerige snuit kon steken in een heerlijk pannetje eten of een schotel brood met benen. . . . Hoe 't kwàm, dat hij zo vaak vergeten werd? Thor wist het niet. . . .

Als hij buiten moest blijven, kon hij trouw voor de staldeur gaan liggen, kon hij krabbelen met z'n poot tegen de lage klink. . . . 't Gaf niks. Niemand bracht hem wat.

Als hij 'n enkele maal naar binnen sloop, ja, dan gebeurde 't wel eens, dat kleine Geertje kwam aandragen met wat lekkers. Maar lang niet altijd.

Alles was veranderd. 't Was zo *vreemd*, zo *bang*, zo *eenzaam* geworden in de wereld. Klappen kreeg hij, en schoppen, en

nijdige woorden. . . . *Vroeger* was hij *vrolijk*, en aan vals grommen of nijdig bijten dacht hij niet. Dat was óók al veranderd. *Nu* sloop hij meestal rond, *schichtig* en *bang*, met z'n staart tussen z'n poten, en z'n bek half open, klaar om z'n tanden te laten zien; om 'n valse knauw te geven, als 't moest. . . . Maar de stokken, die zo striemden, en de laarzen, die zo traptten, en de ketting, die zo rukte aan z'n nek! 't Waren zulke machtige vijanden van Thor.

Alles was veranderd. Maar Thor's kleine hondeverstand kon de mensenwereld zo slecht begrijpen.

Vroeger zorgde Thijs *altijd* voor hem. Als de boerin 't eens erg druk had, — dat gebeurde zo vaak, — en geen tijd kon vinden, wat voor Thor klaar te maken, dan had ouwe Thijs dikwijls gezegd: „Geef *mij* maar een stuk brood, dan zal *ik* de bedelaar wel helpen. . . .” En dan was kleine Geert komen aandragen met een kannetje melk, of met wat velletjes van de worst, die ze zocht van de rommelige ontbijttafel.

Dan hadden die drie, Thijs, en Geert, en Thor daar in een veilig hoekje van de stal samen feest gevierd, Thijs en Geert omdat ze wat *gaven*, Thor omdat hij wat *kreeg*.

Maar nu was er niemand meer, die de kleine meid helpen ging in haar goede zorgen, als 't zo druk was op de boerderij.

Van Bemmelen *dacht* niet aan de hond. De boerin dacht nog wèl eens een enkele maal aan 't dier, maar ze had het veel te druk 's morgens, . . . welja, 'n *andere* keer zou ze hem wel trakteren! . . . Och, die andere keer kwam zo *zelden*.

En Geertje was nog altijd ziekelijk. 's Morgens vroeg buiten komen, mocht ze *volstrekt* niet. Hoe kon ze dan voor Thor zorgen, die soms niet eens werd losgemaakt van de kar?

En Kobus? . . . „Och wat!” had Kobus gezegd, „och wat! Die hond te eten geven, dient nergens voor. 't Is 'n brutaal beest, 'n lastige bedelaar! Die ouwe Thijs heeft 'n schooier van hem

gemaakt. Ik laat hem buiten. Hij moet maar leren z'n fatsoen te houden. Och wat! Die Thijs kòn geen honden opvoeden." Maar *die* morgen was Thor tòch binnengeslopen. Hij rammelde van de honger, want Kobus was te laat opgestaan, en had geen tijd gehad de hond nog wat eten te geven vóór ze wegdraafden.

En nu zat Thor, met begerige ogen, de knecht elk brokje brood, dat hij opat, uit de mond te kijken, alsof hij zeggen wou: „Hè, wat eet jij lekker! En gaat nou elk stukje weer in *jouw* mond, en komt er nou niet één enkel stukje in de mijne?" Alleen het puntje van z'n staart kwispelde een beetje, en telkens wipte hij overeind, of hij 't wagen wilde wat dichterbij te komen; maar telkens ging hij weer zitten. . . . Die lelijke *stok* stond zo dicht bij Kobus.

Eindelijk. . . ja, hij waagde het tòch. Hij stond op, sloop in een wijde boog dichterbij Kobus toe, en kwam vlak bij hem staan. Hij hield zijn kop al schuin, dàn eens naar de ene, dan eens naar de andere kant, alsof hij bedelde: „Toe nou, één hapje maar, . . . ik heb zo'n vreselijke trek. . . .”

Kobus zag hem staan.

Kobus grijsde.

Kobus gaf hem met zijn grote klomp een trap onder de bek: „Vort, zeg ik je!”

Maar toen. . . .

Toen klonk daar opeens achter hem een klein, fijn stemmetje, bevend van boosheid: „Lelijkerd! . . . Lelijkerd!”

En met een gezichtje rood van kwaadheid, met oogjes, die flikkerden van toorn, stond daar kleine Geert.

Ze vloog op Thor af, en sloeg haar blote armpjes om z'n hals, alsof ze hem troosten wilde: „Kom maar, hoor. . . . Thor, kom maar!”

Kobus lachte even om dat boze kind. Toch wilde hij laten

zien, dat *hij* de baas was van de hond, en met hem kon doen, wat hij wilde. . . . „Afblijven!” snauwde hij tegen Geert.

Maar Geert deed het niet!

„Nee hoor!” beet ze terug.

En toen Kobus wilde opstaan om Thor uit haar armpjes weg te trekken, kwam juist de boerin de stal in. . . . Kobus ging weer zitten.

„Moe, moeder, krijgt Thor wat? O moe, ja moe? . . . Moe!”

„Kind, bedaar 'n beetje. . . .”

„O, moe, maar hij heeft zo'n héél erge honger! Ja, moe? . . . Dan bent u héél, héél lief, moe! . . .” En kleine Geert trok haar moeder aan haar schort, aan haar armen; ze trok moeders hoofd omlaag en sloeg haar armpjes om moeders hals, en haar mondje vlak bij moeders oor, vleide ze: „Ja moe? . . . Hij is zo'n *arme* hond. Dan bent u o, zo lief, héél erg lief! . . .”

„Ja, maar. . . .” schrok moeder opeens, „nou ben je tòch weer in je onderrokje en op je kousjes in de stal. Dat mag niet, 't tòcht hier te veel. Gauw naar binnen!”

„O, moe, . . . en *krijgt* Thor dan niks?”

„Jawel, kleine bedelaarster, kruip *jij* nou maar gauw weer achter de kachel, hoor! Ik zal die lobbies dan wel een hapje geven.”

Geertje holde weg, het gangetje in, had de deur van de kamer al open. . . .

„Allo! Pssst! . . . Thor, allo!” klonk de bevelende stem van Kobus bij de staldeur. Dat geleuter van dat kind met die hond verveelde hem. Ze dachten zeker, dat *zij* hier de baas waren over dat schrokkelijke dier. . . . Hij deed de deur al los om naar buiten te gaan. De melk was al lang in de tonnetjes gedaan. Hij moest ze nog maar even op de kar laden. . . . „Allo, kom dan! Pssst!”

„Nee, nee, hoor!” gilde opeens kleine Geert, die Kobus' roepen

nog net had gehoord. „Nee, moeder, moeder! . . . Dan *krijgt* Thor niks!”

„Kind toch. . . je doet me schrikken met je geschreeuw. Ja, ja, stil nou maar. 'k Zal hem nog wel even bedienen, Kobus! . . .” riep moeder tegen de knecht, die al buiten stond. „Kobus, nog even geduld, hoor! Laad jij je kar maar vast. . . .”

Kobus gromde nijdig van zelf-tòch-de-baas-zijn-over-de-hond, en van beesten-verwennen-dat-ze-nergens-meer-voor-deugen, — maar ronduit *zeggen* tegen de boerin: „Blijf àf van die hond, ik verkies niet, dat hij hier te eten krijgt,” *durfde* hij toch niet.

Hij smeed de tonnen op de kar, kwam weer de stal binnen, waar Thor al stond te smullen van een oud kliekje bruine bonen met spekvet van gisteren. Haastig schrokte de hond 't lekkers naar binnen, alsof er dadelijk en van alle kanten vijanden konden komen, die 't hem afnamen; zijn staart hing weer bang tussen z'n poten.

Door een kiertje van de kamerdeur gluurde Geertje nog altijd de stal in. Haar hart was nòg niet gerust.

„Nou, hij zal dadelijk zijn schâ moeten inhalen, hij zal 't moeten kènnen, als we teruggaan!” mopperde Kobus.

De boerin verstond hem niet goed; ze was te druk bezig met een koe, die haar kop had verward in 't touw, waarmee ze stond vastgebonden aan de staken.

Geertje verstond hem wèl, maar ze *begreep* niet goed, wat hij bedoelde. 't Was niet iets *goeds*, niet iets *aardigs*, dàt snapte ze wel.

„Hoe is het toch met ouwe Thijs?” vroeg de boerin opeens, toen de koe weer rustig stond.

„Ouwe Thijs? . . . O, die is opgeborgen. Die zul je niet meer zien. Nou, er is niet veel verloren aan zo'n ouwe sukkel.”

„Opgeborgen? . . . Hij zit toch niet in de gevangenis? Hij heeft toch niet. . . .”

„Welnee,” lachte Kobus, „hij is ziek geworden. . . .”

„Ja, dat weet ik.”

„Nou, en toen hebben ze hem, geloof ik, naar 't Oudemannenhuis gebracht. . . . Daar komt hij natuurlijk nooit meer uit, want mijn baas is blij, dat hij de ouwe sukkel kwijt is, en 'n ander wil hem ook niet meer hebben.”

„Och zo! In 't Oudemannenhuis! Ik was al geschrokken. 't Is maar *gelukkig* voor hem, dan is hij onder dak. 't Was toch een goede topper, die Thijs!”

„Niemand verliest wat aan hem. Hij had geen kind of kraai op de wereld. Maar *ik* heb 't er druk door gekregen. Elke morgen hierheen trekken. . . .”

Thor had niet geluisterd. Dat mensengepraat begreep hij tòch niet. Hij had wat lekkers te smullen. Dááaraan dacht hij alleen. Geertje, aan de deur, had wèl geluisterd. En goed begrepen had ze de woorden *niet*; maar wel had ze verstaan, dat *Thijs* niet meer kwam, *nooit* meer kwam. En een vreemde verdrietigheid was toen opeens haar hartje binnengekomen.

Dan kon Thijs haar *nooit* meer helpen, en dan konden ze nooit meer zo leuk met z'n drieën in het hoekje zitten achter het schot. . . . En *Thor* nou? Was *Thor* nou de hond van *Kobus*? Zou *Thor* dat graag willen? . . . O neen, vast niet. . . . Wat jammer, dat Thijs niet meer kwam, *nooit* meer kwam.

Kletssss! Klatssss! . . .

De melkkar ratelde over de weg in woeste vaart; de wilgetak zwiepte; de hijgende adem van de wild voortgejaagde hond snoof àl op en neer. En bovenop de tonnetjes troonde Kobus.

In zijn ogen was overwinning.

Ha! . . . Wie *was* nou de baas? . . . *Hij!*

Nou zou-d-ie eens laten zien, dat *zijn* wil gehoorzaamd moest worden! Altijd!

Kletssss! Klatssss! . . .

Maar — over het ondergordijntje van het huiskamerraam van „'t Blauwhek” keken twee verdrietig-boze oogjes hem na.

Op de vensterbank was ze geklommen, kleine Geert. En als de wilgetak neerstriede over de kar en over de hond, was 't, alsof het valse ding *haar* ook raakte.

„Ik vind je tòch lief, hoor Thor!” prevelde ze. . . . „Ik zal. . . ik zal. . . .”

De kar verdween in de kromming van de weg. En weer sloeg Kobus de slappe stok neer op 't dier. Met een wilde zwaai draaide de kar.

Achter Geertjes ogen brandden tranen. Ze stak haar kleine vuist uit boven 't ondergordijntje en mompelde:
„Lelijke lelijkerd!” . . .

VII TWEE TOBBERS

Thor lag in zijn hok.

Hij was moe en z'n hele lijf deed pijn. De mooie, bruine ogen stonden zo dof, en ze keken zo triestig de wereld in, alsof er een stil verdriet leefde in zijn hondenhart.

Hu! . . . Als de deur van de binnenplaats openging, rilde het dier, en dook voorzichtig terug, nòg dieper in z'n hok.

Uit die deur kon de melkboer komen, of de kleine Jan. Dat was èrg! Uit die deur kon óók Kobus komen. Dat was het àl-lergste; Kobus, die hem zo woest rukken kon aan de halsband, die zulke harde klompen had, die hem zo vals raken kon met het eind van de ketting, waarmee Thor vastgebonden zat aan 't hok. . . .

Ouwe Thijs bond hem *nooit* vast aan 't hok. Als ouwe Thijs de tonnetjes stond te schrobben, of de emmers en de melkmaten stond te schuren, mocht Thor vrij rondlopen over de binnenplaats. . . . Dàt was uit.

Ouwe Thijs gaf de hond altijd een bak water, als ze thuiskwamen van hun morgenrit. Dan kon Thor de warme, moede tong zo heerlijk slingeren door 't koele vocht en met gretige slokken het frisse water opslobberen, diep in zijn vermoeide, hijgende lijf. . . . Dàt was uit.

Ouwe Thijs nam de hond wel eens mee naar zijn kamertje. Dat was altijd een feest. Dan mocht Thor vrij rondlopen langs de straten en snuffelen en snorren in elk hoekje of gaatje, waar maar wat te snuffelen viel. . . . Dàt was uit.

Triestig keken Thor's ogen de wereld in.

Hij begreep niet, *waarom* alles zo veranderd was.

Vreselijke dorst had hij. Zijn tong was zo warm en zo stroef... Al wel drie keer was hij zijn hok uitgeslopen, zover de ketting dat toeliet, om rond te zoeken of er nou nergens een emmertje

water of een bak, of een blikken deksel te vinden was. . . . Er stonden emmers genoeg en er was ook water in, maar zóver kon hij niet komen.

Thor jankte zacht. *Blaffen* durfde hij niet. Blaffen mócht niet op de binnenplaats, dat hadden de stok van Kobus en de laarzen van de melkboer hem zó goed verteld, dat hij 't niet licht vergeten zou.

Er kwam niemand zijn dorst lessen.

Toen likte hij met zijn warme tong maar door de modder, die in 't gootje lag. . . .

Ha! . . . Als de deur van de binnenplaats opening, en als de ouwe Thijs kwam. . . .

Waarom gebeurde dat nu niet meer, nooit meer?

Waar bleef de ouwe baas dan toch? Wist hij dan niet, dat Thor op hem wachtte, dat Thor zo'n dorst had? Wist hij dan niet, dat het vel van Thor's borst geschaafd was van het rukken in het hondetuig, dat die rauwe plekken zo'n pijn deden, en dat er zalf op moest gewreven, zoals vroeger?

Kwam Thijs niet? . . . Wáárom niet?

Elke morgen rinkelde de deur los, maar nooit kwam Thijs met zijn lantaarntje weer, en met zijn vriendelijke woorden, en met zijn goedkeurende klappen op Thor z'n kop. . . . Wáárom niet?

Waar wàs de ouwe baas dan toch? Thor *zag* hem nooit meer, en *rook* hem nooit meer, en kon nooit meer z'n kop strijken langs die wijde slobberbroek van Thijs.

Thor had al zolang gezocht, zolang gesnuffeld door de winkel, èn langs de straten of de weg als hij trekken moest onder de kar, èn op de boerderij. . . . Hij had hem *nooit* kunnen vinden. Die ketting aan zijn nek maakte de plekjes, waar hij zoeken kon, zo klein.

Eéns was hij *weggelopen* om zijn oude, beste baas te zoeken. De winkel uit, de straten door was hij gehold naar de steeg, waar Thijs' huisje stond. Daar had hij geblaft en gejangt, en gekrabbeld aan de deur; daar had hij zijn poten gelegd op de vensterbank om naar binnen te kijken, maar de glazen waren wit bestreken. Dat begreep Thor niet.

Ouwe Thijs was *niet* gekomen.

En Thor had zich op 't vuile, verbrokkelde stoepje neergelegd om te wachten, heel rustig, z'n kop tussen z'n poten.

Ouwe Thijs was *niet* gekomen.

Kobus wèl!

Kobus was komen aanstappen met de ketting in zijn ene, en de stok in de andere hand. Ah! Daar zag hij die lelijke hond al liggen. Ja, hij had al dadelijk gedacht, toen Thor was wegge-
lopen, dat hij 't kamertje van ouwe Thijs had opgezocht. En daar lag hij nou te wachten, zo'n domkop! De glazen waren met kalk bestreken en boven de deur hing een bordje: „Een kamertje te huur” . . . . Zo'n domkop! . . . .

Maar hij zou hem dat weglopen wel eens afleren.

„Hiér, lelijkerd! . . . . Hiér, zeg ik je!”

Maar — 't was Kobus *toen* lelijk tegengevallen.

Thor was bij Thijs, bij zijn baas. Hij lag te *wachten* op die ouwe, trouwe baas, vlak bij die baas z'n *buis* . . . . Wat wilde die vreemde vent, die Kobus dan?

Thor had nijdig gegromd, en toen Kobus met veel lawaai hem opjoeg en de ketting om zijn nek wilde binden, had Thor woest van zich af gebeten en was de knecht tegen de borst opgevlogen, dat hij tegen de vensterbank van Thijs' kamertje aantuimelde. . . . Dat viel Kobus lelijk tegen.

Maar Thor kon ook nooit goed de *slimheid* van de mensen begrijpen. Die middag in dat steegje was Kobus opeens heel

anders geworden. Hij had een paar centen lever gehaald bij een slager en Thor een brok daarvan gegeven.

't Had de boosheid van Thor doen bedaren.

Hij had nòg een stukje gekregen, en was Kobus gevolgd, en nòg een. . . . Maar. . . . toen hij thuis stond vastgebonden aan zijn hok, had de knecht hem een pak slaag gegeven, zoals hij nog *nooit* had gehad.

Thor was *niet* meer weggelopen.

Thor wist het nu wel, dat Kobus zijn baas was, maar hij kon met zijn hondenverstand maar niet begrijpen, hoe 't *mogelijk* was. Hij haatte en hij vreesde Kobus. En van je baas moet je toch veel *bonden*; dat hoort zo in de hondenwereld.

Thor wachtte maar altijd op Thijs.

Maar Thijs kwam niet; kwam *nooit*.

Thijs lag in zijn bed.

Nu had zijn moede, afgesloofde lijf rust, *eindelijk* rust. Nu had hij, oude zwerver die hij was, een plekje op de wereld gevonden, zó veilig, zó goed, dat hij niets beters, niets anders meer verlangde.

Hij had een bed als een koning, en een bediening als een prins. Drie weken was 't nu al geleden, dat hij, ziek en òp van 't harde werken, hier in 't Oudemannenhuis gekomen was.

„Je moet eerst maar eens naar de ziekenzaal, om wat op krachten te komen, ouwe baas,” had de huismeester tegen hem gezegd.

En ouwe Thijs was onder de wol gestopt in een heerlijk, schoon bed, met hagelwitte lakens en kraakzindelijke gordijnen. Hij had daar gelegen die eerste dagen, niet blij en niet droevig, — alleen maar *ziek* en *moe*. Hij had daar gelegen heel stil en heel tevreden, met zijn ogen dicht en zijn armen languit, veilig in

z'n vergeten hoekje, vèr van de wereld, die hem zo moe, zo òp had gemaakt.

Met dat heerlijke rusten, het àl maar rusten, was weer beterschap gekomen. En toen ouwe Thijs wat sterker werd, had hij zich zo gelukkig gevoeld, en zo dankbaar; zo veilig geborgen. Dat mooie, heldere bed, die schone kleren, het lekker klaargemaakte eten — hij had het in geen jaren zo gehad. Vroeger ja, toen zijn vrouw nog leefde, en z'n deerntje. . . . maar dat was al zo làng geleden.

Dat stille, rustige liggen op z'n veilig plekje, die vriendelijke woorden van de ziekenzuster; die trouwe verzorging — o, wat waren er een moeilijke, bange jaren voorbijgegaan, sedert hij zó behandeld werd.

Ja, ja, de oude wagen had lang gekraakt en was eindelijk in elkander gezakt, — maar nu lag die oude wagen toch nog netjes opgeborgen. . . . Ouwe Thijs was zo dankbaar, dat de hemelse Vader zo voor hem gezorgd had, en vriendelijke, goede mensen had bewogen om voor zulke oude, afgesloofde tobbers zo'n best plaatsje te bereiden.

Hier kon hij nou z'n laatste jaartjes rustig slijten.

Zijn laatste *jaartjes*? . . . . Och, misschien werd hij wel nooit meer *belemaal* beter: hij was al zo oud. Misschien riep de Here hem wel spoedig. . . . Dan was het goed, neen, dan was 't nog veel *beter*. Daarboven, in de zalige hemel, moest het nog veel heerlijker zijn dan in het Oudemannenhuis. . . . Ouwe Thijs *vreesde* niet meer, zoals hij vroeger wel eens gedaan had in zijn jonge leven. Ouwe Thijs wist wel, dat zijn Heiland aan het kruis óók gedragen had *zijn* straf, en nu hem daarboven een plaats had bereid, veel beter en veiliger dan het beste plekje op aarde. Ouwe Thijs *geloofde* dat zó vast, zó zeker als een kleine jongen zijn vader gelooft, wanneer die hem iets moois vertelt.

Maar — zolang hij nog leven moest hier, in deze wereld, was hij toch ook goed bezorgd.

En als hij nog eens beter werd, hélemaal beter, en de ziekenzaal verlaten mocht, om tussen de andere oude mannen zijn pijpje te roken, zijn kopje koffie te drinken, zijn oude levensherinneringen te vertellen, — zie je, dan was hij toch de kóning te rijk af.

Zie je, dan was er geen humeurige baas meer, die hem altijd voortjoeg, en altijd weer tegen hem zei, dat hij wel opschieten kon als 't hem niet beviel, . . . omdat hij aan zo'n ouwe sukkel toch zo weinig had; — dan behoefde hij niet meer z'n eigen potje te koken, en zijn armelijk kamertje schoon te houden, en zelf de knopen te zetten aan z'n jas; — dan behoefde hij niet meer elke morgen door weer en wind op de tonnetjes of achter de kar naar „'t Blauwhek” . . . .

Hè, — daar *bad* je 't nou weer! Daar kwam ze nou weer, de oude pijn, die hij maar niet vergeten kon, dwaze tobber, die hij was. Ja, 't was *pijn*, maar 't was zo'n vréemde pijn. Ze zat niet in z'n benen of in z'n hoofd, of in z'n borst. Ze zat in z'n *hart*, of in z'n *ziel*, hoe zou hij 't noemen? . . . .

Als hij aan die oude morgens dacht, of aan „'t Blauwhek”, dan moest hij ook dadelijk aan *Thor* denken. En als hij aan Thor dacht, dan kwam ook altijd weer die oude, vreemde pijn; dat dwaze verdriet om . . . 'n *hond!*

Welja, 'n hond is toch maar een hond. . . . En hij, ouwe Thijs, was toch altijd góéd geweest voor het dier! Maar nu hij oud was geworden en zwak, nu kòn hij toch niet meer zorgen. Hij kon voor dat beest toch óók geen plekje in het Oudemannenhuis vragen? En 't wàs niet eens *zijn* hond.

Kom toch, hij moest wijzer wezen en niet meer denken aan 't dier. Zo ging 't nou eenmaal in de wereld. Vandaag sámen,

morgen alléén. . . . En die Thor was nog zo flink en zo sterk! Hij behoefde helemaal geen medelijden met hem te hebben.

Geen *medelijden*, nee, ... als . . . . als . . . .

Zie je, als hij maar zeker was, dat 't dier goed behandeld werd. Maar dat vertrouwde hij niet. O, neen, *eigenlijk* geloofde hij er niets van. Hij kende de baas wel, die 'n hekel had aan de hond, en hij kende Kobus al éven goed. *Die* had hélemaal niets over voor 'n beest, *die* hield alleen van zichzelf.

Zie je, er waren mensen, die zeiden: „Ik? Ik zal mijn hond nooit *kwaad* doen!” En die dachten dan, dat ze héél braaf waren. Maar hij, ouwe Thijs, hij zou die lui wel eens op hun schouder willen tikken, en vragen: „Zeg, maar heb jij je hond nou wel eens *goed* gedaan?” Wat zouden ze dan zeggen?

Zie je, *hij* zei: „Als je met een dier moet werken, dan moet je ook *goed* voor zo'n beest zijn. Dat is je *picht*. . . .”

Zo lag hij nou telkens weer te tobben, altijd als hij aan Thor dacht. Hij vond zichzelf *eigenlijk* een beetje kinderachtig. . . .

Als die vriendelijke ziekenzuster nou eens aan hem vroeg: „Thijs, waar tob je zo over? Heb je verdriet?” wat moest hij dan zeggen? Moest hij 't dan vertellen van die hond, van die lelijke, grote melkboerenhond? . . . . Ze zou hem uitlachen, en vragen, of hij niet aan iets beters denken kon. Ze zou zeggen: „Thijs, als je bezorgd was over een kind van je, of over een kleinkind. . . .”

Neen, neen, Thijs had geen kindertjes meer, en kleinkindertjes helemaal niet. Hij *behoefde* niet bezorgd te zijn, over niemand. Maar zijn hond, zijn goede, trouwe hond, kon hij niet vergeten. Hij schaamde zich wel een beetje. Er waren ook wel van die oude juffrouwen in de wereld, die geen kinderen hadden, maar wel een hondje, en die zo'n klein mormeltje vertroetelden en verzorgden nog veel beter dan een moeder haar kind. . . . Was *hij* nou óók zo'n oude juffrouw omdat hij van zijn hond

hield? Wel tienmaal had hij geprobeerd, 't beest te vergeten, en tienmaal was hij tòch weer aan 't tobben geraakt.

Neen hoor, 'n oude juffrouw was hij niet. Zó dwaas had hij nooit van 't dier gehouden.

Maar zie je, hij was bang, dat Thor 't *slecht* had. Dàt was 't! . . . . En dat verdiende 't beest niet. *Hij* kènde Thor, maar die anderen kenden Thor *niet*.

Hij had al die dagen en weken niets meer gehoord van de hond. De melkboer was geen enkel keertje komen vragen aan 't Oudemannenhuis, hoe Thijs het maakte, en Kobus oók niet. . . .

Nou ja, dàt was zo erg niet, maar als de baas hem nu eens was komen opzoeken, dan had hij naar Thor kunnen vragen. . . .

't Dier had het slecht, heel slecht!

Thijs wist het *niet*, ... en hij wist het *toch*.

En hij, och neen, *hij* kon niks meer doen voor de hond. . . .

Dàt was uit!

Hij kon hem niet meer wassen, als het stof van de weg zat gekleefd in de ruige haren; hij kon zijn borst niet meer inwrijven met zachte zalf, als de hond eens wat àl te wild, of àl te zwaar getrokken had. . . . Dàt was uit!

Hij kon hem geen stuk van z'n boterham meer toestoppen, als de melkboer vergat hem eten te geven, omdat 't zo druk was in de winkel; — en hij kon hem ook niet meer meenemen naar zijn kamertje, om hem zijn etenspannetje te laten schoonlekker. . . . Dàt was uit!

Hij moest hem nou maar op goed geluk overlaten aan Kobus. . . .

Aan Kobus! . . . .

„Beste jongen, beste Thor! wat zul je 't slecht hebben. Je ouwe baas *denkt* nog zo dikwijls aan je; maar wat hèlpt je dat? . . . .”

't Was in een koude, mooie winternacht.

Door de hoge ramen van de stille ziekenzaal gleed het blanke

maanlicht naar binnen en weefde een fijne, zilverlichte schijn langs de hagelwitte bedgordijnen; 't tekende vreemde, stille figuren van blauwig zilver tussen veel donkere schaduwen in. . . .

De zieke oudjes sloepen; er wáren er niet veel.

Maar — toen de toren daarbuiten in de maanlichte nacht zijn vijf klokkeslagen liet neervallen op de slapende stad, toen werd er één van de oudjes wakker.

Dat was Thijs. Natuurlijk, dat was Thijs! Zijn bed kraakte, zó haastig richtte hij zich op. 't Was ook hoog tijd, hij moest dádelijk opstaan, en naar zijn baas, om de kar en de hond te halen, en dan in een draf naar „'t Blauwhek". En 't dier moest eerst nog wat eten hebben, dan kon hij de rit veel beter uithouden.

Thijs wierp zijn dekens al op.

En toen. . . . toen zag hij opeens die zaal, en die bedden, toen zag hij opeens zichzelf zitten op dat veilige plekje tussen de gordijnen.

Dwaze dromer, die hij was! Hij behóéfde met zijn oude lichaam niet meer de koude winternacht in. . . . Maar zie je, *dit* gebeurde nou zo dikwijls: als de klokketoren daarbuiten sloeg, schrok hij wakker en dan was hij altijd even in de war.

De kou viel tegen Thijs' warme rug, en de oude man schoof weer haastig terug in zijn heerlijke holletje, hij haalde de dekens hoog op. . . . Hè, 't was zo toch veel beter, dan op te staan, bibberend van de kou, en naar buiten te sjokken, de barre winternacht in. Ja, 't was veel beter, máár. . . .

Thijs ging tóch weer in gedachten uit rijden op zijn tonnetjes. „Vooruit, ouwe jongen, daar gaan we alweer! . . . Húúp!"

Die hond liep zo hard; hij kon hem met zijn stijve benen bijna niet bijhouden! Over de brug ging 't beter, dan kon hij op de kar klimmen. En als ze dan op „'t Blauwhek" kwamen, kreeg

hij zijn kommetje koffie. . . . Ja, ja, dat was een goed leven! Hier in 't Oudemannenhuis kréég je zo vroeg geen warm bakje. Hè, en dan warmpjes in de stal zitten bij de koeien, en als dan dat aardige *deerntje* kwam. . . .

O, in die koude, mooie winternacht, toen de oude man lag te denken aan zijn vroeger leven, *toen* was er plotseling een vréemde, een schóne gedachte door zijn ziel gevaren, met een rilling van geluk.

Vergeten was opeens de stal, en de weg, en de tonnetjes. Thijs lag met gesloten ogen, alsof hij die heerlijke gedachte binnensluiten wilde, dat ze hem toch maar niet ontsnapte; maar zijn oude rimpelgezicht straalde van een wondere, nieuwe vreugde. Hij had 't gevònden! Hij had 't gevònden! . . . .

En als 't nou morgen werd, dan zou hij 't mooie plan uitvoeren. . . . Zou 't gelukken? Ja, ja, *misschien* wel, misschien! Als 't eens lukte!

Lang lag ouwe Thijs te denken over de blijde gedachte, die zo plotseling geboren was in zijn ziel. . . . Heel zorgvuldig overdacht hij, wat hij doen moest. Zijn oude hoofd werd er moe van. . . . Kwam de *dag* nu maar!

Daar tipten heel zachte voetstappen over de stille zaal; 't was de nachtzuster, die eens behoedzaam kijken kwam, of de patiënten soms iets nodig hadden: die oude mensen konden zichzelf zo moeilijk helpen.

Ze hoorde ouwe Thijs hoesten en merkte, dat hij wakker was. „Kun je niet slapen, Thijs?” vroeg ze fluisterend, om de anderen niet te wekken. . . . „Zal ik je eens laten drinken?”

Thijs schrok eigenlijk een beetje. Die woorden van de zuster vielen zo vreemd in zijn mooie denken. Hij verstond ze niet eens goed.

Nee, nee. . . . schudde zijn hoofd.

Maar toen de zuster voorzichtig verder ging, en zij in haar witte schort en met haar witte muts in de zilveren schijn wel leek voort te zweven als een lichtende engel, kwam toch opeens weer Thijs' stem, haastig en schor: „Zuster, zuster! . . . .

„Ja, ... wat is er?”

„Zuster, ... zie je, ik wou, ... zie je, ik wou je 'es wat vragen . . . .”

„Nu, dat kan . . . . Lig je soms niet gemakkelijk?”

„O, jawel . . . . Maar zie je, ... ik kan niet goed meer schrijven; — mijn handen beven zo . . . .”

„Schrijven?” . . . .

De zuster keek hem verwonderd in 't oude, blije gezicht. Wat bedoelde de oude man. Hij was toch goed wakkèr, en dróómde niet?

„Kan u wel goed schrijven, met een pen? Ja hè . . . .?”

De zuster knikte; begreep er nog niet veel van.

„Ja, zie je . . . . Hoor 'es, ga 'es even bij me zitten, even maar.”

Ouwe Thijs was verwonderd over zijn eigen moed. Hij wàs zo'n durver niet, om maar alles aan een zuster te vragen; hij was altijd bang, dat ze hem lastig zouden vinden; maar die mooie, nieuwe gedachte maakte hem moedig. . . . Ja, ja, als je niet *durfde* in je leven! Hij moest nou maar eens brutaal zijn. Ze was zo'n vriendelijk mens, die zuster.

„Vertel eens, Thijs, wat is er nu eigenlijk?”

Ze was op de stoel naast Thijs' bed gaan zitten en wachtte. De oude man had zich opgericht, en zijn handen aan de bedrand, zijn grijze hoofd naar de zuster gebogen, zijn ogen héél ernstig, en zijn schorre stem heel zacht, als fluisterde ze diepe geheimen, — zó begon Thijs te vertellen.

Van zijn dankbaarheid vertelde hij, van zijn heerlijke rust, maar — óók van z'n tobberijen over de hond.

Toen kwam er een glimlach om zusters mond. . . . Over 'n *bond* tobde die oude baas, hoe was 't mógelijk! Zij dacht, dat hij haar iets zou vertellen van z'n zoon, of z'n dochter, . . . of van een groot kwaad, dat hij gedaan had in z'n leven. Dat gebeurde wel vaker hier op de ziekenzaal. Maar van een *bond*? Nee, daarvan had ze nog nóóit een verhaal gehoord. En dan midden in de nacht! Hoe kwam die ouwe Thijs er bij?

Maar ze luisterde tòch, heel geduldig.

Het maanlicht gleed over haar heen het bed binnen. Het viel op die oude, kreukige handen van Thijs als met een stille vriendelijkheid, het bestraalde z'n ernstige gezicht met een zachte schijn en lei een zijg-zilveren glans in z'n vlossige, oude haar. Ja, ze luisterde, al was 't dan maar naar de geschiedenis van 'n hond. Ze hoorde wel, hoe 't *hart* van die oude tobber sprak. En dat stille, half verbaasde, half spottende lachje verdween wel van zusters gezicht. Thijs' ernst was zo wáár. Hoe zou ze er om *lachen*?

Toen de oude, met schittering van blijde hoop in zijn ogen,

haar z'n mooie plan had verteld, stond ze op.

Even legde ze haar hand op Thijs' verrimpelde knuist en zei zacht: „'k Beloof 't je, hoor. Ik zàl schrijven. . . . En 't zal je de brief ook nog voorlezen, vóór ik hem verzend.”

Toen liep ze onhoorbaar verder.

Thijs zakte terug in zijn kussens; moe. . . .! Maar stille blijdschap leefde in zijn hart. . . . Ja, ja, 't was maar goed, dat hij 't de zuster dadelijk gevraagd had. Zulke mooie plannen moet je niet zolang voor jezelf bewaren, anders verlies je de moed weer. Hij sloot zijn ogen, vouwde de handen.

Bidden. . . . Och kom, hij was altijd *goed* voor het dier geweest, maar nou *bidden* voor hem? Och kom, je kon toch niet gaan bidden voor een *bond*?

En toch. . . . toch. . . . Je, zie je, maar hij kon tòch bidden, dat de hemelse Vader, die voor àl zijn schepselen zorgt, óók voor de dieren, — de harten van de mensen *medelijdend* maakte. Ja, dàt kon hij bidden.

Lang lag de oude man stil.

En toen in de vroege morgen een zachte hand hem aanstiet, en een stem zeide: „Kom Thijs, hoe denk je er over, zou je niet eens wàkker worden? . . .” toen zag hij vol verwondering de zuster staan voor zijn bed, in de stralende zonneschijn.

Hè, wat had hij vást geslapen. En wat wàs er ook weer? Het was iets heel *moois*. Ja, ja, hij had van z'n kindje gedroomd, van z'n lief deerntje, dat bij hem in bed klom en dicht tegen hem aankroop onder de dekens, en zo'n mooi, wit jurkje aanhad, en zo vriendelijk keek; zo blij. . . .

Och, . . . dat was al zo làng geleden. . . .

Maar zie je. Er was *nou* toch ook iets moois! Wat wàs 't ook weer? Hij kon 't zo gauw niet grijpen. . . . O! . . . O! ja! Daar is de zuster. En ze heeft een brief! En ze zal hem voorlezen. O, ja! Dàt is het. Dàt is het!

VIII ALS 'T EENS LUKTE!

E en brief? . . . Van wie?"

„Ja, dat weet ik niet. Hij is zo netjes geschreven; 't lijkt wel een brief van een mijnheer of een juffrouw."

„Laat me 'es zien."

„Hier, lees jij hem maar! Je kunt beter overweg met dat krabbelschrift dan ik. . . ." en de boerin van „t Blauwhék", die zo juist een brief van de postbode ontvangen had, en 't schone papier — omdat ze natte handen had van 't boterkneden — nu vasthield in een tip van haar bonte schort, legde hem voorzichtig bij haar man op tafel neer.

De boer had juist een stevige boterham met een paar dikke schijven spek te pakken; maar zijn nieuwsgierigheid was toch opeens groter dan zijn honger. Hij veegde z'n vette vinger-toppen haastig af langs z'n broekspijp, streek met z'n arm even langs z'n glimmende kin, en scheurde de brief open.

„Nou, van wie is-t-ie? . . ." De boerin keek nieuwsgierig over haar mans schouder heen naar 't gewichtige ding.

„Heb toch even geduld. Ik weet het nog niet."

„Lees dan *onderaan*. . . ."

„O ja. . . . Maar 'k begrijp er *niks* van. Kijk 'es, daar staat:

„Zuster T. van den Berkhof. . . ." Ken *jij* die?"

„Ik niet. . . . Laten we dan even lezen."

En half hardop las de boer het korte briefje voor, terwijl de boerin met aandachtige inspanning de woorden tussen haar lippen meeprevelde.

En toen 't uit was, zei ze, half verbaasd en half blij, omdat ze 't vreemde geval nu inééns begreep: „O, 't is van *Ouwe Thijs!* Die kan zèlf niet goed schrijven en nou heeft zo'n juffer uit 't Oudemannenhuis 't voor hem gedaan."

„Ja, dat zal wel; maar wat *wil* die ouwe baas nou van ons? Dat

we eens bij hem komen, jij, of ik? Waarom? . . . Begrijp jij het?”

„Och,” zei de boerin, al dadelijk goedgeefs, . . . „och, ik denk, dat ze daar in ’t huis nooit lekkere boter eten, en dat hij ons nou een potje boter of een stukje kaas wil vragen. . . . of misschien een paar kwartjes voor tabak. Die ouwe tobbers smullen ook nog wel eens graag.”

„Nou, . . . maar was die Thijs dan zo’n bedelaar? Ik dacht, dat hij *nooit* iets vroeg.”

„Och kom, ’t zal bèst zo zijn, hoor. Ik zal maar een potje boter, en een stukje kaas, en een eindje worst voor hem klaar-maken, en er een paar kwartjes of ’n gulden bij doen. Dan is hij ineens tevreden. Want — zèlf naar hem toe te gaan, in zo’n groot huis tussen al die vreemde, ouwe kereltjes, lijkt me hee-maal niet.”

„Ja, dat moet je zelf weten, maar *ik* heb geen tijd.”

„Ik óók niet, hoor. Hij moet maar tevreden zijn, die ouwe Thijs; 't is al mooi genoeg, dat we hem wat sturen.”

De brief, met een paar grote vetvlekken, lag al half vergeten tussen een stuk kaas en een beschuitbus ingezakt. De boer dacht alweer aan zijn lekkere boterham, en de boerin wilde al in de pottenkast gaan kijken naar een oud schaalteje of pannetje, dat niet meer behoefde terug te komen uit 't Oudemannenhuis. En de brief? En de vraag die *in* de brief stond? . . . Die waren al *vergeten*.

Maar . . .

Van achter de kachel kwam opeens gestommel. Kleine Geert wrong zich haastig en met moeite, om zich niet te branden, door de nauwe opening tussen de kachel en de schoorsteenmantel heen, en tippelde moeder snel achterna. Ze kreeg haar aan de deur nog net bij haar rokken te pakken.

Heel rustig had ze daar gezeten in 't warme hoekje. Dat was haar huis. En een stoof was haar tafel. En de grote, oude pop met de houten krullen en de geverfde wangen, was haar kind. En met de grote, natte spons, waarmee de ramen gezeemd moesten worden, had ze haar kind de wangetjes gewassen, zo erg gewassen, dat ze hoe langer hoe vuiler en kleveriger werden. . . . En toen was de brief gekomen.

En toen, *toen* had ze opeens van *Thijs* gehoord.

Veel begrépen van dat geschrijf en gepraat had ze wel niet, maar toen vader weer aan zijn boterham begon en moeder wegliep, was ze onrustig geworden.

Moeder moest bij Thijs komen, stond er in de brief. Dat had ze wel goed gehoord. Nou, waarom deed moeder dat dan niet? Thijs was ziek. Dan kon Thijs toch niet *hier* komen.

Hè, kwàm Thijs maar eens hier. Nou, dan zou *zij* hem eens

vertellen van Thor, àlles vertellen. En van die lelijke Kobus, die Thor schopte en sloeg. En dan zou ze tegen Thijs zeggen, dat *bij* Thor helpen moest, en zèlf weer komen. . . .

Maar Thijs kwam niet, Thijs kwam nooit. Dat was jammer. Ze had 't al aan vader verteld van die lelijke Kobus, en aan moeder ook. Vader had gelachen om z'n kleine, boze meid, en gezegd, dat hij die Kobus óók eens geven zou met een stok. . . . 't Was maar gekheid geweest van vader. . . . En moeder had gezegd, dat *zij* geen baas was over eens anders hond.

Als *Thijs* 't maar wist, *die* zou de arme Thor wel helpen. Als *Thijs* maar kwam.

En nu liep ze haar moeder na: „Moe, moeder, ja, gaat u nou naar Thijs? En mag *ik* dan ook mee? Ja moe?”

„Och kind, wat babbel je nou? Gij jij maar gauw weer spelen.”

„Ja, moeder, maar *gáát* u dan? Gaat u dan *vàst*?”

„Naar stad gaan? Naar ouwe Thijs? . . . Welja, ik kan daar maar zo m'n boter en al m'n werk in de steek laten en als een deftige juffer, die niks te doen heeft, naar stad wandelen. Wees toch wijzer, dom kind.”

„Ja, moe, maar op een *ander* keertje. Ja moe? Toe nou, moe? Dan gaan we samen, u en ik; en dan geef ik u een arm, hè moe? . . .”

„Ja, ja, kleine dwingster, op een ander keertje. . . . Je hebt mooi praten. We zullen wel eens zien, hoor! . . . Wat moeten we toch bij die oude man *doen*?”

„Kijken; praten; lekkere koekjes voor hem meebrengen. . . .

Ja, moe, en *ik* moet ook wat aan Thijs vertellen, hoor!”

Geertjes gezichtje stond opeens heel ernstig.

„Och jij, klein nest. . . .” Moeder liep de kamer uit. En vader, die zijn boterham op had en nog een lekker schijfje spek ná sneed, glimlachte eens om dat gesprek en riep moeder achterna:

„Je bent er al bij, vrouw; ouwe Thijs heeft een goede advocaat gevonden.”

Geertje klom op vaders knie. „Gaat u dan ook mee?”

„Ik? . . . Kun je begrijpen!”

„Toe nou, va.”

„Neen hoor, in geen honderd jaar! Ga jij maar met je moeder. 't Is Dinsdag markt in de stad en dan gaat je moeder uit.”

„'t Is Dinsdag markt in de stad. Dinsdag! Dinsdag!” . . . Dàt zou ze onthouden. Dat was nog één, twee. . . vier nachtjes slapen. Dinsdag!

En toen 't Dinsdagmorgen geworden was, stapte de boerin, deftig aangekleed, 't inrijhek uit; een grote boodschappenmand in haar hand. Aan haar arm huppelde Geertje mee, warmpjes ingestopt in een dikke mantel en een wollen muts, en nog een baaien das om haar halsje voor de kou.

De boerin keek een beetje humeurig. Ja, ze had wat boter en kaas en een stukje rookvlees in haar mand liggen. Dat zou ze wel even voor Thijs afgeven aan de portier van 't Oudemannenhuis, maar zèlf naar binnen gaan bij al die ouwe mannetjes. . . . ? Neen hoor, dat leek haar helemaal niet.

„Moe, mogen er ook *bonden* in het Oudemannenhuis wonen? Ouwe honden?”

„Och kind. . . .”

„Moe. . . ., en mag ouwe Thijs er nou niet meer uit, *nooit* meer? Moe, wie is nou de baas van al die ouwe mensen? Is dat een *vriendelijke* baas, moe?”

„Och kind, kom nou maar!”

„O, moe, . . . ik ben zo blij, dat we naar ouwe Thijs gaan. . . . u ook?”

„Naar ouwe Thijs? Wie zègt dat? . . . .”

„Ha, ha, ha!” lachte de boer, die hen 't hek uitliet, „ha-ha-ha!...

Je bent er bij, vrouw!” En toen de boerin met een boos gezicht nog eens omkeek, riep hij haar achterna: „Ja, ja, ’t is al goed. Doe de complimenten maar van me aan de ouwe baas, hoor!”

Een week later, vroeg in de morgen.

Een druilerige regen zijgt loom neer en druipt langs de glimmende stammen van de bomen in langzame kronkels. Ze glinstert in duizend matte pareltjes aan ’t strooien dak van „’t Blauwhék” en doorweekt de grond van de oprijweg.

’t Is zo triestig en zo kil. ’t Is, of die boerderij daar tussen z’n kale, natte bomen in die vochtige, grijze wereld stil te treuren ligt. . . .

Vastgesnoerd in z’n hondetuig tussen de twee lange voorbomen van de melkkar, ligt Thor op het modderige weggetje te wachten tot Kobus weerkomen zal uit de stal.

Hem losmaken als ze ’s morgens op „’t Blauwhék” komen, doet Kobus niet meer. ’t Is veel te lastig. Dan moet hij de hond maar weer inspannen ook. En dan krijg je telkens dat gezanik met het kind, als ze Thor eten brengen komt. Laat hem maar liggen, da’s gemakkelijk. En ’t is maar een *bond*, ’t hindert hem niks.

Thor ligt in de modder. Zijn moede lijf, verhit van ’t harde draven, hijgt op en neer; zijn ruige kop met de grote, bruine ogen, die zo triestig de wereld inkijken, ligt neergezakt op zijn lompe poten; zijn dikke, vuile staart hangt over de ene boom heen in ’t nat.

De regen druipt druilerig neer, kleeft aan Thor’s klamme haren, doet hem glimmen van ’t nat; en een dun sliertje water glijdt tussen z’n oren door en glittert in z’n ene oog. . . . Hij schudt de kop, en ligt weer stil, tot zo’n plagerig ding hem opnieuw hinderen zal.

Daar rinkelt de klink los van de staldeur, om de hoek.

Thor schrikt, en doet al pogingen om op te staan, maar 't gáát zo snel niet. Zijn poten voelen zo stijf, en zijn lijf voelt zo stram.

Maar als 't zijn *baas* is, die naar buiten komt, moet hij oppassen! Die rukt hem overeind aan zijn kop, of geeft hem een schop, als hij nog liggen blijft. Thor *beeft* voor die baas, en z'n ogen loeren schichtig naar de hoek, waaromheen die baas dadelijk zal verschijnen.

Maar — 't zijn *kleine* klompjes, die klefferen in de modder: Kleine *Geert* verschijnt om de hoek en komt in een vaart op Thor toerenen.

Ah! Daar staat hij al recht op z'n poten en zijn staart kwispelt, dat de droppels er afvliegen; en zijn lijf kronkelt van blijdschap; hij wipt op zijn voorpoten op en neer, en de hele melkar wipt mee; hij rekt zijn hals en een vrolijk gejang juicht kleine Geert tegen.

Ah! Nu Geert komt, z'n kleine makker, de enige, die vriendelijk tegen hem doet, nu is hij opeens weer de oude, fiere, vrolijke hond van vroeger, de wilde lobbies met z'n goedge, bruine ogen en z'n blij geblaf.

En die kleine meid pakt hem zomaar bij de kop. Bah! Dat is griezelig nat, maar ze laat hem tòch niet los, ze wrijft z'n grote lap-oren over z'n ogen, en ze danst van plezier. Ze roept: „O, Thor, . . . hoor 'es, Thor! . . . Thor, ik wéét wat. . . .”

Ze hurkt bij hem neer en ze trekt z'n kop naar beneden.

Maar als kleine Geert vrolijk is, wordt *hij* ook hoe langer hoe vrolijker en wilder. Hij slaat zijn natte tong tegen haar neus en wil wel om haar heen dansen gaan, zoals in die goede, oude tijd; maar die kar houdt hem vast. Hij rukt en wringt. . . . O wee, de ene boom stoot tegen Geertjes schouder en duwt haar achterover.

O, bah! Daar zit ze nu met haar jurk zómaar op de natte grond, met haar handjes zómaar in de modder.

„Stil nou, nare hond!” bromt ze. „Ik wou je net zo iets héél moois gaan vertellen.” Ze haspelt overeind, ze wrijft haar modderhandjes maar even af aan Thor's glimmende rug, en is het ongeval alweer vergeten. Ze denkt alleen aan het moois, dat ze hem zeggen moet.

En bang, dat hij weer zo wild worden zal, hakkelt ze haar snelle woorden uit, en met schittering van blijdschap in haar ogen vertelt ze, dat vader naar de stad is, naar de markt, — en dat hij ook naar Koot, de melkboer, zal gaan, — en dat. . . . Maar Thor begrijpt van dat mooie verhaal niets. *Woorden* smaken niet lekker; *kluijjes* en *velletjes* smaken veel lekkerder. . . . Thor snuffelt verlangend aan Geerts handen en schuift z'n begerige hondesnuit onder haar schort, of ze dáár ook soms een smakelijk hapje voor hem verborgen houdt.

„Stil nou, domme hond!” moppert ze. „Stil nou. Luister nou toch!”

Wat kan hem vanmorgen een schoteltje brood schelen, of een pannetje eten? 't Mooie, gróte nieuws is toch veel, véél heerlijker dan lekker smullen! Neen, hoor, hij krijgt niks vandaag. Moeder heeft het veel te druk vanmorgen, nu vader naar de markt is; en Kobus, die nijdige Kobus, helpt haar tòch niet. Thor moet deze keer nog maar eens honger lijden, maar mòrgen! . . . o, mòrgen!

Ze streelt hem over de natte kop en begint alweer te vertellen van haar vader, die nu naar de melkboer is, naar Thor z'n baas. . . . En vader had veel rijksdaalders in zijn portemonnaie. Thor wordt erg ongeduldig onder dit mooie vertelsel. Als hij dan niks krijgt, óók goed; maar dan wil hij *spelen* gaan met z'n makker, wild en dol spelen, springen en stoeien, zoals vroe-

ger, toen de wereld zo mooi en zo vrolijk was voor zijn hond-verstand.

En Thor vergeet helemaal, dat hij zit vastgetuigd aan de kar. Hij springt overeind en slaat bei zijn zware poten neer op Geertjes schouder. 't Arme kind bezwijkt bijna onder die plotselinge last en roept verschrikt: „O, Thor, Thor . . . nare hond, laat me los!” Ze duikt weg onder zijn poten en zet het op een lopen. Hij haar achterna met wilde, dartele sprongen.... O wee! De slingerende melkkar bonkt tegen een boom op, en de onnadenkende hond krijgt zo'n woeste ruk, dat z'n poten uitslippen in de glibberige modder en hij neersmakt in 't slik. Opeens is zijn speelsheid bedaard. Hij hompelt op onder de zware bomen en kijkt verschrikt om naar de boze kar, alsof dat nu ook al een nijdige baas is, die hem zelfs *dit* pretje niet gunt.

Kleine Geert is onthutst blijven staan, bij de hoek van de stal. Kijk die Thor vallen, . . . ach! Ja, 't is z'n eigen schuld, maar ze krijgt toch zo'n medelijden met hem. Wacht, ze zal tòch even zoeken gaan, of er ook iets lekkers voor hem te vinden is in huis. . . .

Maar — als ze naar de deur loopt, botst ze tegen Kobus op, die met een zwaar vat melk op z'n schouder de stal uitkomt.

„Loop me niet voor de voeten!” bromt hij. En als hij ziet, dat de melkkar aan de bermkant tegen een boom is opgereden, en dat de hond daar staat dik met slik besmeurd, wordt hij woevend. Hij vloekt. . . .

't Vaatje melk zet hij op de grond, en loopt met een gezicht, rood van kwaadheid, op Thor toe.

„Allo, *hier*, lelijkerd!”

Thor kruipt in elkander, trekt zijn staart diep tussen zijn poten en bergt zijn kop angstig weg onder een der bomen van de kar.

v. 9. H. 12. 14

„Hier! . . . Dèr!” Hij krijgt een paar nijdige schoppen, en Kobus pakt hem bij zijn nekvel en sleept hem mee naar de ingang van de stal, om dáár de vaatjes op de kar te laden.

Thor wil wel *lopen*, o ja, hij wil wel *draven*, als 't moet, maar hij is zo bang; en in zijn bangheid trekt hij zijn bevend lijf angstig ineen, buigt het hoe langer hoe dieper naar de grond; en zijn tenen met die uitgespreide, stompe nagels krassen door de modder. Van *angst* alleen houdt hij tegen.

Dàt maakte Kobus nog woedender.

Wacht, hij zal die hond, die koppige luiaard, die grappen wel afleren. Hij zal ze hem afleren, zó goed en zó stevig, dat-ie *nooit* meer talen zal iets te doen, wat niet mag. . . . Ginds ligt een stuk hout.

Kobus haalt het, slingert het omhoog. . . .

Maar dan — dan vliegt kleine Geert op hem af. „Nee, hoor, lelijkerd! lelijkerd! Dat mag niet, hoor!” gilt ze, met tranen van boosheid in haar stem. En met bei haar kleine handen duwt ze hem tegen zijn broek, duwt en wringt om de driftkop tegen te houden.

„Weg jij, kwaje meid!”

„Nee, nee, hoor! . . . Nee, hoor!”

Hij duwt haar opzij, maar ze slaat haar knuistjes in zijn broek, in zijn kiel en laat zich, al gillend, meetrekken.

Dan slingert hij 't stuk hout weg. Voor dat *gillen* is hij bang. Als de boerin 't eens hoorde. . . . Met *haar* bleef hij liefst maar goede vrienden. Ze was zo goedgeefs, en als je een arm bedelaarsgezicht zette en haar voorloog, dat je zo'n honger had, of zo'n zwakke maag, dan kreeg je al gauw een stuk kaas of ham, — of een paar lekkere eitjes; soms wel een kwartje voor medicijnen.

Hij rukte zich los van Geert en laadde zijn tonnetjes op, onder gemelijk gebrom.

't Kind snelde de stal in, vreselijk boos op die Kobus, en — eigenlijk óók vreselijk verlegen om wat ze in haar drift gedaan had. Ze worstelde tegen een opkomende huilbui; ze wilde haar *moeder* hebben, om haar hoofdje en haar handen weg te duwen in moeders rokken en 't uit te snikken van boosheid en medelij. . . . Moeder wàs niet in de stal; ook niet in de kamer.

Toen klom kleine Geert maar haastig op haar knieën in de brede vensterbank, om Thor na te kijken als hij voorbijkwam draven, het inrijhek door, de weg op.

De sprikkelregen wierp al maar van die kleine waterbolletjes tegen 't glas. Ze kon bijna niet naar buiten zien. Maar ze tilde toch het ondergordijntje op, duwde haar neusje plat tegen de koude ruit, en wachtte. . . .

Haar grote blijdschap scheen wel opeens verdwenen. Als 't nu eens uitkwam, wat moeder nog gezegd had vanmorgen? Als de baas van Thor, de melkboer, nu eens tegen vader zei, dat hij de hond *niet* verkopen wou. . . .

Kletsss! klatsss! klonkt 't buiten.

Daar kwàm Thor. . . . Z'n poten klauwden in 't slik om gang te maken. En wat was hij *vuil*, vreselijk vuil, vol modder.

Kleine Geert beefde en trekt verschrikt haar hoofd terug. . . .

Kletssss! Klatssss!

Tòch kijkt ze weer.

Nee, ze *wil* niet meer denken aan wat moeder gezegd heeft, ze wil maar alleen denken aan dat héél heerlijke, aan *morgen*.

„Arme Thor, wees maar niet bang, hoor!”

Haar ogen, vol van medelij en vol van blijdschap tegelijk, turen, tussen de glinsterende regensprikkels door, de melkkar na. En halffluid babbelt ze: „Wees maar hélemaal niet bang, hoor! 't Is niks erg! Laat hij je maar gerust slaan, die lelijke Kobus, en loop maar héél, héél hard. 't Is niks erg, hoor. . . . Vader gaat jou tòch kopen bij de melkboer. Ouwe Thijs heeft

het aan moeder gevraagd en nou gebeurt het vast, hoor Thor! En dan is Kobus de baas niet meer. En dan kom jij bij ons; 's morgens, en 's middags, en 's nachts, àltijd. En dan moet je op de dieven passen. En dan krijg je een mooi hok, en lekkere kluijjes. En dan gaan we spelen, hè? En dan bind ik jou een mooie, zijden strik aan je hals, hoor!”

„'t Is niks erg, hoor Thor! Laat Kobus maar gerust op je brommen, die valserd. . . .”

„Morgen! . . .”

Kleine Geert wipt van louter blijdschap op haar knieën op en neer.

„O, morgen! . . . *Ik* weet het, en *jij* weet het ook, hè Thor? Ik heb het je *stilletjes* verteld. Maar Kobus weet er niks van, die valserd. . . . *Wij* weten het lekkertjes samen, hoor. . . .”

Toen verdween de melkkar om de bocht.

IX LENTEDAG

Na lange winter was 't lente geworden.

En op een mooie morgen, toen de stralende zonneschijn lichtte over de blijde wereld, toen de vogels zongen en de bloemen bloeiden, liep daar een oud meneertje over de stille landweg.

Zachtjes aan, voetje voor voetje, wandelde hij verder, als iemand die héél veel tijd heeft, en die 't wel héél prettig vindt, dat de zon gloeit op zijn rug, dat de vogels zo vrolijk fluiten, en dat de bloemen zo blij de wereld inkijken.

't Was ouwe Thijs.

Ja, ja, hij was nou 't heertje!

Hij had een mooie, bruine winterjas aan met een rood-wit gekleurd biesje over de schouder, hij had een stevige wandelstok

in zijn hand, en een glimmende, hoge hoed op. Zo gingen alle verpleegden van 't Oudemannenhuis gekleed.¹⁾

Hij kòn nog wel harder lopen, maar hij deed het niet. Waaròm ook? Hij had tijd in overvloed: de ganse lange dag mocht hij uitblijven en „'t Blauwhek” was niet zo vèr.

De hele winter bijna was hij sukkelend en zwak gebleven, maar vandaag-voor-twee-weken was hij voor 't eerst weer buiten gekomen. Zie je, dàt had hem opgeknapt, en hij was hoe langer hoe sterker geworden. Wel ja, dat thuis zitten was niks gedaan voor hem. De frisse buitenlucht, de zon en de wind, en de regen, en de kou, zoals vroeger, toen hij elke dag naar „'t Blauwhek” reed, en soms nog de melk rondventte in de stad, of op de tochtige binnenplaats tonnetjes waste en maten schuurde, — *die* waren veel beter, veel gezonder voor hem.

Jonge, jonge, wat was dàt al lang geleden! Hij zou 't *nou* toch niet meer kunnen. Zijn benen waren zo slap, en z'n handen zo beverig geworden. Neen, hoor, 't was maar wàt goed, dat hij nou meneertje kon spelen met een wandelstok en een hoge hoed.

Uit een bloeiende boomgaard terzij van de weg schoten twee spelende vinken neer op de weg en hipten dartel voor hem uit. Ouwe Thijs stond even stil. Wat glansden die mooie diertjes in de zon. . . . Hè, hij werd er zelf ook vrolijk van! Wat was het toch een pràchtig weer vandaag, 't maakte een oude man weer jong. En wat had hij 't nou goed op z'n oude dag!

Hij stapte weer voort, en warme dankbaarheid vervulde zijn hart, zoals de koesterende zon de blijde wereld. Ouwe Thijs wandelde tussen de lachende velden door, zoals een oude koning wandelt door zijn koninkrijk.

¹⁾ In die tijd droegen de verpleegden van het Oudemannen- en Vrouwenhuis nog uniforme gestichtskleding, evenals de weeskinderen. Met die gewoonte is al lang gebroken.

Neen, nog véél rijker dan een koning was hij. Die had nog zorgen en bezwaren, maar *bij* niet meer. Zijn hemelse Vader maakte zijn leven zo mooi en zo stil. Die gaf hem nu ook weer deze blijde dag. En Thijs' ogen dwaalden naar de zonnige, stralende hemel, alsof zij de dankbaarheid van Thijs omhoog droegen in een stil gebed.

Ja, 't was een mooie, blijde dag; 't was de eerste, dat hij zo'n verre wandeling aandurfde, maar 't ging opperbest, en hij schoot al aardig op. Wat zouden ze op „'t Blauwhek" vreemd kijken, als ze hem daar zo opeens zagen aankomen. . . . Ginds stonden die kleine huisjes al langs de weg en hier vlakbij was nog de oude, holle wilgeboom, waartegen Thor bijna altijd blafte, omdat op een warme zomerdag, toen er een zwerm wespen huisde in die boom, een paar daarvan hem eens zo lelijk in de neus gestoken hadden.

Thor! . . . Jonge, jonge! Dàt maakt Thijs' mooie dag nog véél vrolijker. Hij zou vandaag z'n brave *bond* terugzien. . . . Wat was er een lange tijd voorbijgegaan. Zou Thor hem nog kennen? Welzeker. . . . Hij zou z'n ouwe baas niet meer *kennen*? Wel, nou nog mooier!

Thijs voelde eens in z'n diepe jaszak.

Ja, ja, 't dier had *nou* geen gebrek meer. Dàt wist hij wel, maar hij had tòch wat voor hem meegebracht: twee centen lever van de paardenslachter. . . . En voor dat kleine, aardige deerntje een lekkere reep chocola van een stuiver. . . .¹⁾ Dat had ze verdiend, zeker, dat had ze verdiend. Als die kleine *deern* niet in de wereld geweest was, nou, dan had het er slecht uitgezien voor Thor.

En hij dacht weer aan die morgen op de ziekenzaal, toen de boerin was gekomen met die kleine Geert. O, nee, ze had er eerst

¹⁾ 't Was nog in de goedkope tijd.

niks van willen weten, dat lelijke beest te kopen als hofhond, maar toen was het gezichtje van die kleine deern àl verdrietiger geworden.

Eerst had ze gesprongen van plezier, toen ze hoorde, wat Thijs aan haar moeder vroeg. . . . „O ja, moe! Thor kopen, moe, ja, ja-a!” Ze had zó hard gebonsd op de houten vloer, dat de ziekenzuster geroepen had: „Stil meisje, foei, dat mag niet!” Och, wat was haar gezichtje verdrietig geweest, toen de boerin weigerde; Thijs had meêlij gekregen met 't kind. En opeens had ze haar kopje snikkend geduwd tegen moeders buik. . . .

Zie je, en toen was de boerin tòch anders geworden. 't Was in haar hart zo'n beste vrouw, een beetje wispelturig en humeurig, nou ja. . . .

Maar — 't was toch *de kleine deern* geweest, die Thor gered had.

„Ja, ja, ouwe jongen!” mompelde Thijs in zichzelf, „jij *begrijpt* er niks van, en je *weet* er niks van, maar kleine Geert is jouw goede engel geweest, zie je!”

En dapper stapte de oude man verder. Hij begon zo te verlangen naar de hond en 't deerntje, en naar dat oude plekje in de stal, 't plekje van hun drieën.

De boer van „'t Blauwhek” zat aan tafel geld te tellen, z'n vrouw veegde de vloer, en Geertje was bezig in een kommetje water van de stelen van paardebloemen krulletjes te maken.

Plotseling schrokken ze alle drie op. Wat wàs dat? . . . Wat scheelde die hòng opeens? Hij lag daareven nog zo rustig te druilen in 't zonnetje, met de ketting gebonden aan z'n hok. En nu, opeens, maakt hij een lawaai, of er wel twintig dieven de boerderij komen opsluipen.

„Hoor toch eens!” roept de boerin, en haar verschrikte gezicht komt onder de rand van 't tafelzeil uitkijken.

„Ja . . . wat mankeert die hond?”

Ze horen hem woest rukken aan de ketting en zijn poten kras-
sen door 't grinderig zand. En dan blaft hij zo woest, zo wild
ongeduldig, of stoot een huilend gejang uit. 't Is, alsof hij roe-
pen of schreeuwen wil. Hóór eens, zijn hok bonkt op en neer
van 't wilde geruk.

De boer is opgesprongen, tracht schuin door 't raam te kijken,
om de hond te zien, en te weten, wat er gaande is. De boerin
kruipt hem op haar knieën na, trekt zich omhoog aan zijn kiel;
en kleine Geert heeft zich vóór haar vader heengewrongen, om
óók te zien. Ze bonst haar hoofd tegen de vensterbank, maar
merkt het niet eens . . . Wat schéélt die hond?

En opeens . . . bonke-bonke, daar komt hij hees hijgend voor-
bij 't raam zwoegen, z'n tong amechtig uit z'n bek, de ketting
gesnoerd om z'n hals, en het zware hondenhok bonkbonkerend
achter zich aan.

't Gaat naar 't inrijhek . . . Zo'n wilde rakker! Ze kijken hem
vol schrik en verbazing na.

Hé, wie is dat? . . . Daar komt een *oud beertje* aan, met 'n hoge hoed op.

„Wie is dat, vrouw?”

„Ja hoor, *ik* ken hem niet. . . . Kijk 'es, hij komt naar 't hek. Maakt die hond dáárom zo'n woest lawaai? . . . O, kijk 'es, hij vliegt op de man af; o, als hij hem maar niet naar de keel vliegt; 't is, of hij de oude stakker verscheuren wil. . . . „Thor! Thor!” gilt de boerin angstig door de ruiten heen, „Thor, hiér, lelijke hond!”

„Wat betékent dat nou toch?” zegt de boer, boos en gejaagd.

„Hij haalt anders nooit van die streken uit?”

„O, moe, moeder. . . . *Kijk 'es!* . . . . Moe!”

Daar vliegt die woeste hond zómaar tegen de oude man op, en hij blaft en hij jankt. Hij springt weer terug, wringt z'n lijf in allerlei dwaze bochten, en schiet opnieuw op de oude af, slaat z'n poten op diens schouders neer en duwt hem z'n natte bek in 't gezicht.

„Ga die oude stumper toch helpen!” roept de boerin gejaagd tegen haar man.

„Ja, ja. . . . maar. . . .! Begrijp *jij* er nou iets van? Is dat *nijdigheid* van die hond, òf is het. . . .”

„Och wat! . . . . Hèlp die stakker toch even. . . . O, kijk nóú eens, kijk eens. . . .”

Dat oude mijnheertje wankelt op z'n benen; z'n wandelstok is hem al uit de hand gevallen. . . . tòch is hij helemaal niet bang voor 't woeste dier. Hij grijpt hem bij de bek en knuffelt die grote lobbekop tussen z'n handen.

Maar de hond wringt zich los en neemt wéér een sprong. . . . O wee, die oude man tuimelt tegen de ene hekpaal aan, en zijn mooie, hoge hoed, die grote, glimmend zwarte hoed rolt over de weg.

„O, kijk nou, 't is *Thijs!*” . . . . juicht de boerin opeens, als ze

't vriendelijke, oude gezicht en de witte haren herkent, die zolang verborgen waren gebleven onder de vreemde hoed. . . .

„Wel, heb ik van mijn leven!” . . . .

„Thijs, Thijs!” schreeuwt Geert en ze holt de kamer uit, de stal door, naar buiten.

„Jonge nog toe. . . . Die ouwe Thijs lijkt wel een *baron*,” lacht de boer. „Nou begrijp ik die dwaze hond.”

De boerin is Geertje al achterna. . . . De boer bonst met z'n vuist tegen de ruiten en schudt lachend z'n hoofd heen en weer, alsof hij zeggen wil: „Jonge jonge, Thijs, wat ben je mooi!”

Maar Thijs merkt het niet; hij heeft het veel te druk met z'n ouwe makker, de blijde woesteling, die hem op zo'n onhandige hondemanier komt verwelkomen.

„Stil nou toch, ouwe jongen! . . . . Ja, ja, je bent een braaf dier! . . . . Stil, stil nou! Ja, nou is de baas. . . . stil, koest nou toch! . . . . nou is de oude baas weer bij je, hè? . . . . M'n hoed, m'n hoed. . . . !!”

Ouwe Thijs strompelt het zwarte ding na, bukt zich, maar Thor, z'n hok meeslepend, springt weer tegen hem aan, stoot hem bijna omver.

Dan, opeens, is 't met Thor's woestheid gedaan: hij *ruikt* zo iets lekkers, waar zit dat nou? . . . . 't Zit ergens aan ouwe Thijs, maar wáár? . . . . Thor's begerige neus snuift en snuffelt en tracht in de grote jaszak binnen te dringen.

„Wel, nou nog mooier!” bromt Thijs kwasi-boos. „Dacht je nou, dat de ouwe baas *niks* meer over je te zeggen had? Nee, ouwe jongen, dat heb je mis. Allo, kom 'es hier!” . . . . Hij heeft z'n hoed alweer te pakken, zet hem haastig op, scheef, en grijpt Thor bij 't nekvel vast. „Zie zo, 'k zal je maar even losmaken; . . . . kijk nou je hok eens, rakker, die je bent! . . . . Vooruit, mee naar huis!”

Geertje komt om de hoek van de stal vliegen.

Moeder loopt haar snel achterna met een gezicht stralend van genoegen om de oude man, die 't zo hard te verantwoorden had. En lachend roept ze hem tegemoet: „Kijk nou die ouwe baas! Kijk 'm nou tobben! . . . .”

Daar komt Thijs 't inrijweggetje af, z'n hoge hoed schuin op z'n verwarde haren, z'n hoofd rood van inspanning, z'n mooie, bruine jas vol vuil van de hondepoten, z'n wandelstok scheef in die diepe jaszak gestoken. . . . Hij houdt de wild trekkende hond, die hijgt en snuift, met moeite vast. „Ja, ja . . . .h! . . . . nou eerst . . . .h! . . . . wat bedaren, hoor! . . . .h! . . . .”

„Thijs! Thijs!” roept Geertje.

„Wel, heb ik van mijn leven! Thijs zet vandaag de bloemetjes eens buiten, en dan komt-ie „'t Blauwhék” nog eens opzoeken. . . .” lacht de boerin. „Nou, dàt is goed van je, dàt vind ik nou 'es aardig. . . . Mens, wat zie je uit? Laat die wilde hond toch lopen!”

„Ja, maar-h! . . . . als ik hem-h. . . . loslaat-h! . . . . dan-h” . . . . hijgt ouwe Thijs.

„Krelis, help 'es even!” roept de boerin de knecht, die óók al op 't lawaai aankomt, „stop die woeste Thor 'es even in z'n hok.”

„Z'n hok? Waar is dat?”

„Dáár!” lacht de boerin. „Thor is aan 't verhuizen vandaag.”

„Kom Thijs, kom ouwe baas, nou dadelijk naar binnen, en eerst wat uitrusten. Je ziet er uit, of je in de oorlog bent geweest, ha, ha, ha! En wat heb je een mooie hoed op! . . . . Kom nou.”

„Ja-h. . . .” hijgt Thijs, „je zou zeggen-h. . . . zo'n dier-h! hè; . . . . hij kon me-h. . . . nog zo goed! h! . . . .”

't Gaat de stal in. De boerin voorop; dan Thijs; de kleine Geert,

dansende om hen heen. De boer wacht al bij de kamerdeur. „Kom binnen, ouwe heer! . . . Jonge nog toe, dàt had ik vanmorgen vroeg ook niet gedacht, dat we zulk deftig bezoek zouden krijgen vandaag.”

„Dag-h! baas! . . . h! Hè, die hond! . . . h!”

„Hier, ga eerst maar 'es rusten, je hebt het kwaad gehad, Thijs. . . Nee, dáár niet; ga hier zitten in de grote leuningstoel, dan zit je gemakkelijk. Jonge nog toe, wat ziet je mooie hoed er uit. De vrouw mag hem zo wel 'es netjes opstrijken . . . En hoe staat het leven, ouwe baas? Ben je weer helemaal beter?”

Thijs antwoordt niet. Hij is in de stoel neergezakt, heeft de ogen gesloten van moeheid. Z'n handen beven, en z'n wangen worden bleek; om z'n lippen krampen scherpe rimpels, zó afgemat is hij.

De boerin schudt het hoofd tegen haar man, alsof ze wil zeggen: „Stil nou, laat hem even bekomen, hij is zo òp.”

Maar Thijs komt spoedig weer op kracht. Hij schaamt zich eigenlijk een beetje, dat hij niet eens fatsoenlijk antwoorden kan. En dan de *vriendelijkheid*, de *goedheid* van die mensen! Hij wordt er verlegen onder. Kom, hij moet zich goed houden! Thijs richt zich op.

„Kom jij nou 'es bij me, kleine deern,” zegt hij tegen Geert; zijn stem klinkt zo warm, en in zijn ogen is stille dankbaarheid. Ze meent, dat Thijs haar een hand vraagt. Goed, die kan hij krijgen.

„Ja, ja,” zegt de oude man, terwijl hij 't uitgestoken handje van Geert in zijn jas duwt, „zoek nou maar 'es, wat ouwe Thijs voor je meegebracht heeft.”

Geert tast met een blij gezichtje toe. Ze hoort in de donkere diepte van de zak een papier ritselen, en haalt nieuwsgierig een ineengefrommeld stuk krant te voorschijn.

Gauw openmaken. Wat zou er in zitten? . . . Iets lekkers zeker? Het voelt zacht.

Thijs let niet op haar. Hij heeft het alweer te druk met de boer. Maar als Geert het papier heeft opgevouwen, betreft haar blij gezichtje; ze trekt haar neusje op . . . Hè, *niks* lekker! Allemaal van die natte, glimmend-bruine stukken, met pijpjes vet er door heen. Dàt lust ze niet.

De boerin ziet Geerts opgetrokken neus en haar teleurgesteld gezichtje, en opeens schatert ze het uit van lachen. „Ha, ha, ha! zo'n goezak, die ouwe Thijs, kijk-t-ie me dat kind nou 'es trakteren.”

Thijs kijkt verschrikt naar wat Geertje in haar handen heeft.

„Och deerntje . . . dat *is* niet voor jou, dat *is lever*. Ouwe Thijs is dom, zie je. Geef maar gauw hier. Ik heb je in de verkeerde zak laten grabbelen . . .”

„Maar kijk *nou* 'es . . .”

Geert krijgt de chocoladereep.

„Dat is nou voor *jou*, hoor! . . . Zie je, omdat je . . . omdat je . . .” en ouwe Thijs drukt het lekkers diep in Geert's warme handje, alsof hij er àl de dankbare blijdschap van z'n hart óók bij wil instoppen, „omdat je zo goed voor m'n *bond* bent geweest, hoor, dáárom!”

Thijs had een *beste* dag.

Hij kreeg koffie en koek, lekkerder dan hij ooit geproefd had op „'t Blauwhek”. Hij bleef mee-eten en de boerin dacht zeker, dat hij een uitgehongerde jong-kerel was, die in geen dagen voedsel had gezien, zóveel wilde ze hem toestoppen. Hij rookte wel drie sigaren die dag.

Maar dat lekkere eten en drinken wàs het toch niet, dat zijn dag zo mooi maakte.

De dankbare blijheid van zijn eigen hart, *die* maakte hem gelukkig.

Hij ging daar rond die stralende lentedag op de boerderij in àl maar blijde gedachten; kleine Geert en Thor waren z'n metgezellen.

De boer en z'n vrouw hadden 't véél te druk om zich de hele dag met Thijs bezig te houden, en de oude man vond het best. 't Was al mooi, dat ze hem zo vriendelijk ontvangen hadden. 't Leek wel, of hij bij de familie hoorde en — hij was toch maar de melkknecht van vroeger. En wat had Thor hier een best plekje gevonden, net zo goed als *hij* in 't Oudemannenhuis. „Ja, ouwe jongen, we zijn maar goed onderdak, hè, jij en ik!” Thijs had 't al dadelijk gemerkt. Nu de hond eenmaal bij de grote dierenkoppel van de boerderij behoorde, werd hij ook trouw verzorgd.

In 't oude hoekje achter het schot van de koestal had Thor zijn lever met wat brood mogen opsmullen. Hij was anders lang zo hongerig niet meer als vroeger. En op dat plekje, het plekje van hun drieën, had de lobbes nog eens kunstjes moeten vertonen voor Geert, zoals vroeger, lang geleden.

Ze hadden gewandeld, gebabbeld, gespeeld.

En in de warme middag, toen Thijs zat te rusten op een bankje in de zon, tegen de schuur, was hij in slaap gesukkeld, z'n hoge hoed diep op z'n néus gezakt.

Thor had al die tijd trouw aan z'n voeten gelegen, alsof hij op z'n oude baas passen moest. En Geertje had onderhand de diepe jaszakken van de oude man volgestopt met hooi, omdat ze gezien had, dat Thijs wat lange sprieten had uitgezocht om thuis z'n pijp door te steken als die verstopt was. „Hij kon best een hele hóóp hooi meenemen; 't mòcht best.”

Ja, ja, Thijs had een *beste* dag.

Maar toen de gouden zon àl lager zonk, àl groter werd en àl

roder: een vlammeende vuurbol aan de verre avondlucht, toen kwam 't afscheid.

Thijs stond klaar om heen te gaan. Hij bedankte ze allemaal; hij bedankte ze wel vijfmaal voor die beste dag. En hij vertelde ze nòg eens, óók wel voor de vijfde maaí, dat hij toch zo blij was, omdat Thor nu goed verzorgd werd.

De boer, de boerin en Geertje brachten hem tot aan het hek. Toen kwamen ze ook voorbij Thor, die weer aan zijn hok stond gebonden. Meestal genoot de hond zijn vrijheid, maar nu Thijs heenging, had de boer 't woelige beest maar weer vastgelegd, dat hij z'n oude baas niet nalopen kon.

„Dag, ouwe jongen, nou gaat de baas er weer van door, hoor!” Thor kreeg een paar liefkozende klappen op de kop. Hij begreep er niet veel van, maar werd toch erg onrustig. Hij danste op en neer, rukte aan z'n ketting, en stiet een ongeduldig geblaf uit.

„Nee, beste jongen, je kan niet mee. Dàt gaat niet. De baas gaat naar 't Oudemannenhuis en daar kunnen ze geen honden gebruiken. . . . Stil nou, koest nou! . . . Jij hebt het *bier*. . . .”

„Zeg maar: in 't oude *bonden*huis. . . .” lachte de boer.

„. . . . net zo goed als *ik* ginder. . . . Stil nou maar! Nee, je kunt niet mee.”

En ouwe Thijs stapte haastig verder. Als hij maar eerst om de bocht van de weg was, en de hond hem niet meer zien kon, dan zou 't dier wel bedaren.

„Dag baas, dàt vrouw. . . . dag Geertje, dag lief deerntje! Ja, ja, ouwe Thijs komt nog wel 'es terug bij leven en welzijn. Wel te rusten samen!”

„Nou Thijs, wel thuis, hoor!”

„Dag Thijs!”

„Dag lief deerntje, je bent 'n beste meid.”

Thor ging vreselijk te keer. Hij móést mee. Hoe kon *bij* nou

hier blijven als z'n baas heenging. Hij jankte, huilde; hij rukte en wrong aan de ketting, maar Krelis had 't hok vastgespijkerd aan een paaltje in de grond; zulke dwaze uitstapjes als vanmorgen waren voorgoed uit.

„Oe-wóéf. . . . Oe-oe-oe-wóéf!”

Thijs liep zo snel zijn benen hem dragen wilden, hij keek maar niet om. . . . „Zo'n dier toch! . . . Nou begrijpt-ie niet eens, dat-ie 't zo goed heeft. Och ja, nou wil-ie met *mij* mee.”

De bocht was spoedig bereikt.

De gouden avondzon lei een vreemd schone schijn over de witbloeiende boomgaarden, deed ze gloeien in gulden weelde als goud satijn. . . .

In de stilte van de komende avond tjokte nog een verre vogel z'n kwijnend lied; 't was heel eenzaam op de weg.

't Zonnegoud aan de verre, violette lucht schitterde in Thijs' oude, moede ogen; . . . maar 't was hem als een schone, zwijgende belofte van een wereld veel schoner nog dan deze schone aarde, een wereld van enkel zaligheid.

De oude man stond stil en ontblootte zijn hoofd. . . .

„Here God, ik dank U. Ik ben zo gelukkig. Maar mijn ziel, o Here God, mijn *ziel* verlangt naar U en naar Uw heerlijkheid!”

En toen ouwe Thijs met een hart vol dankbare gedachten, en stil gebed voor de mensen, die zijn levensavond zo schoon maakten, stadwaarts toog, zaten z'n twee beste vrienden nog bij elkaar.

Lang had Thor liggen huilen en janken. De boer had hem z'n hok ingejaagd: „Vervelende hond, hou-je snuit!”

En Krelis had met z'n bezem een geweldige slag op 't houten hok gegeven, toen de hond nòg grienen bleef. Thor was geschrokken, en zijn hondeverdriet was nog groter geworden. Oude, bånge herinneringen werden wakker.

Thor begreep niets meer van die vreemde mensenwereld. Eerst is 't één en àl vrolijkheid, dàn is 't weer verdriet. . . . Nou was z'n ouwe baas vanmorgen tòch gekomen, zó, opeens, toen hij hem al bijna vergeten was. Maar — hij was ook weer héén-gegaan. Waarom?

Thor's kop kwam weer uit 't hok loeren, de eenzame weg op.... En heel zacht, heel eentonig klonk weer 't treurig gehuil, dat de oude baas terugriep, àl maar terugriep.

Toen was Geert gekomen. Ze was bij hem neergehurkt en had haar arm om z'n kop geslagen: „Stil nou maar, hoor Thor!” Ze had hem heel veel moois verteld, van lekkere soepbenen en hamzwoerd; van spelen in de lege hooiberg, en van een nieuwe halsband als 't Palmmarkt was; van ouwe Thijs, die best nòg 'es komen zou. . . .

Thor snapte er weinig van. Hij kon die vreemde mensen met hun *woorden* zo slecht begrijpen, maar wat ze hem vertelden met hun *ogen*, dat kon hij wèl verstaan.

Hij keek kleine Geert met z'n trouwe, bruine kijkers aan, z'n staart kwispelde al, . . . en opeens gaf hij haar met z'n lange tong een blije lik tegen haar kin.

Dat betekende zoveel als: „Nou ja, als *jij* dan maar bij me blijft, dàn is 't óók goed.”

W.G. van de Hulst

Thijs en Thor

Liefde tot de naaste betekent niet alleen dat we onze medemensen een goed hart moeten toedragen, maar ook dat wij de dieren onze hulp en onze liefde moeten geven.

De vrolijkheid en het geluk van de goedaardige Thijs en zijn trouwe trekhond Thor veranderen in verdriet. Maar gelukkig, vooral voor de hond, kunnen zij op het mededogen en de liefde van Geert rekenen.

J./M. 9-11 jaar

ISBN 90-266-0465-3

9 789026 604652

Uitgeverij Callenbach